

การประชุมวิชาการ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้

เสียงที่คนอื่นไม่ได้ยิน : ประชากรกลุ่มเฉพาะครั้งที่ ๒

ห้องย่อยที่

เสียงของความแตกต่างสู่การร่วมขับเคลื่อนกฎหมาย
จัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล

-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

วันพุธที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ เวลา ๑๓.๐๐ – ๑๗.๐๐ น.

ณ ห้อง Sapphire ๑๐๔ อาคารอิมแพคฟอรัม เมืองทองธานี

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.)

National Human Rights Commission

- เป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๐ (มาตรา ๒๔๖-๒๔๗) มีจำนวน ๗ คน วาระ ๗ ปี
- หน้าที่และอำนาจ
 - ตรวจสอบและรายงานข้อเท็จจริงที่ถูกต้องเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน และเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันและแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน รวมทั้งการเยียวยาผู้ได้รับความเสียหาย
 - จัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศเสนอต่อรัฐสภา ครม. และเผยแพร่ต่อประชาชน
 - เสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อรัฐสภา ครม. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่งใด ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน
 - สร้างเสริมทุกภาคส่วนของสังคมให้ตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชน
 - ชี้แจงและรายงานข้อเท็จจริงที่ถูกต้องโดยไม่ชักช้า ในกรณีที่มีการรายงานสถานการณ์เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยโดยไม่ถูกต้องหรือไม่เป็นธรรม
 - หน้าที่และอำนาจอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

ยุทธศาสตร์ กสม. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

ยุทธศาสตร์

๑

สร้างพลังความร่วมมือ
ส่งเสริมวัฒนธรรมสิทธิมนุษยชน

ยุทธศาสตร์

๒

ยกระดับความสามารถการเฝ้าระวัง
สถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชน

ยุทธศาสตร์

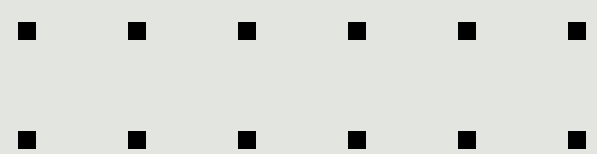
๓

เพิ่มประสิทธิภาพการคุ้มครองและการ
เสนอแนะมาตรการด้านสิทธิมนุษยชน

ยุทธศาสตร์

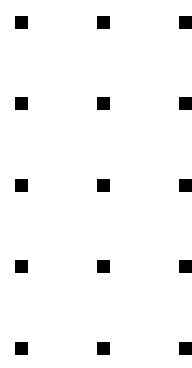
๔

พัฒนาสำนักงาน กสม. ให้เป็น
องค์กรสมรรถนะสูง

5 ประเด็นหลัก กสม.

๑. สิทธิในกระบวนการยุติธรรม
๒. สิทธิชุมชนและสิ่งแวดล้อม
๓. สิทธิสถานะบุคคล
๔. การเลือกปฏิบัติต่อบุคคล
๕. ความรุนแรงในครอบครัว

โครงการขับเคลื่อนการจัดการเลือกปฏิบัติ

ประกอบด้วย ๕ โครงการย่อย ได้แก่

- โครงการขับเคลื่อนกฎหมายการจัดการเลือก
 - โครงการยกเลิกการตรวจหาเชื้อ HIV ในสถานที่ทำงาน
 - โครงการแก้ไขปัญหาการเปิดเผยข้อมูลในใบรับรองแพทย์
 - โครงการขับเคลื่อนกฎหมายคุ้มครองพนักงานบริการ (Sex worker)
- โครงการเตรียมความพร้อมจัดสมาชิกชาติสิทธิมนุษยชน

พันธกรณีระหว่างประเทศเกี่ยวกับความเสมอภาค และการไม่เลือกปฏิบัติ

กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง

(ข้อ ๒ ข้อ ๔ ข้อ ๑๔ ข้อ ๒๓ ข้อ ๒๔ ข้อ ๒๕ ข้อ ๒๖)

กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

(ข้อ ๒-๓ ข้อ ๗ ข้อ ๑๐ ข้อ ๑๓)

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการ

(ข้อ ๑ - ๓ และข้อ ๕-๑๐)

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

(ข้อ ๒ ข้อ ๒๘ และข้อ ๓๐-๓๑)

อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ

(ข้อ ๑,๒,๔,๕,๗-๑๐ ข้อ ๑๓ และข้อ ๑๕-๑๖)

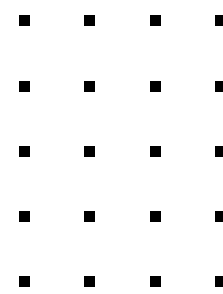
อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ

(ข้อ ๑ - ๓)

อนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี

(ข้อ ๑)

รายงานการศึกษาวิจัย เรื่อง กฎหมายว่าด้วยความเสมอภาค และการไม่เลือกปฏิบัติ

การเลือกปฏิบัติเป็นความสัมพันธ์ระหว่าง ๒ ตัวแปร ประกอบด้วย

- ๑) **เหตุแห่งการเลือกปฏิบัติ** (Grounds of Discrimination) เช่น เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ และอื่น ๆ และ
- ๒) **พื้นที่ของการเลือกปฏิบัติ** (Area of Discrimination) กล่าวคือ เหตุแห่งการเลือกปฏิบัติตามตัวแปรแรกจะต้องเข้าไปอยู่ในมิติของการใช้ชีวิตด้วย เช่น การใช้ชีวิตในสถานที่ทำงาน การศึกษา การเข้าถึงบริการสาธารณะ การได้รับสินค้าหรือบริการ ดังนั้น ประการแรกจะต้องมีการจำแนกตัวแปรทั้งสองออกจากกันก่อนเพื่อให้เห็นถึงความแตกต่าง นอกจากนั้นเหตุแห่งการเลือกปฏิบัติไม่ได้มาจากการดำเนินการของภาครัฐเพียงอย่างเดียว อาจจะมาจกภาคเอกชนก็ได้เช่นกัน

การศึกษาวิจัย

เรื่อง กฎหมายว่าด้วยความเสมอภาคและการไม่เลือกปฏิบัติ (ต่อ)

กฎหมายกลางว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล ในต่างประเทศมี ๓ รูปแบบ ดังนี้

๑. กลุ่มประเทศที่มีกฎหมายเฉพาะเพียงฉบับเดียวเป็นกฎหมายกลาง แต่รวมทุกเหตุแห่งการเลือกปฏิบัติเข้าไว้ด้วยกัน จึงครอบคลุมทุกพื้นที่ของการเลือกปฏิบัติที่สามารถเกิดการเลือกปฏิบัติได้

๒. กลุ่มประเทศที่มีกฎหมายเฉพาะหลายฉบับครอบคลุมเหตุแห่งการเลือกปฏิบัติเพียงเท่าที่ถูกระบุไว้ในกฎหมายฉบับนั้น ๆ และครอบคลุมพื้นที่ของการเลือกปฏิบัติเพียงที่เกิดจากสาเหตุที่กฎหมายเฉพาะฉบับนั้น ๆ ให้ความคุ้มครอง

๓. กลุ่มประเทศที่มีกฎหมายเฉพาะอยู่แล้วและมีกฎหมายกลางเพิ่มเติมเข้ามา เรียกว่า “แบบผสม” กฎหมายกลางจะต้องไม่ทับซ้อนกับกฎหมายเฉพาะ และมีกลไกในการจำแนกหน้าที่และอำนาจของการคุ้มครองระหว่างกฎหมายเฉพาะและกฎหมายกลางที่ดี

ประเทศไทยที่จะมีร่างกฎหมายว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล จึงจัดอยู่ในกลุ่มที่ ๓ จะต้องมีการบัญญัติหลักการนี้ไว้ในร่างกฎหมายฉบับดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ กฎหมายกลางต้องคุ้มครองพื้นที่ของการถูกเลือกปฏิบัติที่กฎหมายเฉพาะไม่ได้คุ้มครอง เช่น ประวัติการลงโทษทางอาญา การให้นมบุตร การตั้งครรภ์ ความอ้วน เป็นต้น

การศึกษาวิจัย

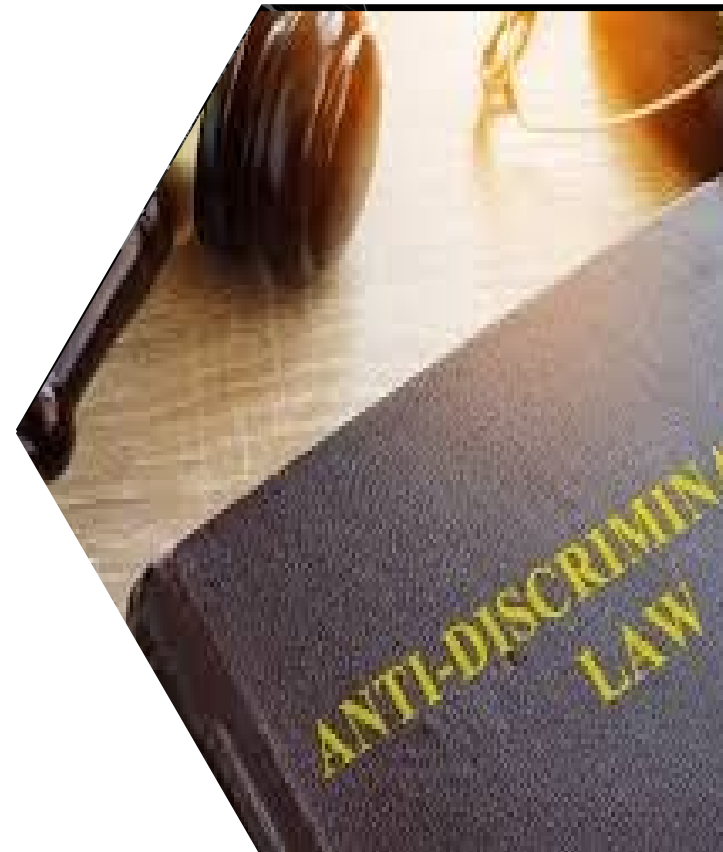
เรื่อง กฎหมายว่าด้วยความเสมอภาคและการไม่เลือกปฏิบัติ (ต่อ)

ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าการป้องกันการเลือกปฏิบัติเป็นเพียงเครื่องมือ เป้าหมายเพื่อนำไปสู่ความเท่าเทียม ไม่ใช่ความยุติธรรม โดยผลการวิจัยชี้ว่า ความเท่าเทียมมี ๒ ลักษณะ

๑. ความเท่าเทียมเชิงสาระ (Formal Equality) เป็นหลักการที่ทุกคนต้องถูกปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน อย่างไรก็ตาม สามารถปฏิบัติให้แตกต่างกันได้ หากเป็นการช่วยเหลือให้บุคคลที่มีวิถีการดำรงชีวิตที่ด้อยกว่า ให้ได้รับการปฏิบัติที่เท่าเทียมกันกับบุคคลทั่วไป

๒. Margin of Appreciation หมายถึง รัฐอาจจะกำหนดกฎหมายที่อะไรบางอย่างให้แตกต่างกันโดยไม่เกี่ยวข้องกับมาตรการช่วยเหลือประชาชน แต่เพื่อรักษาความมั่นคงหรือความปลอดภัยสาธารณะจึงสามารถเลือกปฏิบัติจากสาเหตุดังกล่าวได้ ทั้งนี้ ต้องจำกัดขอบเขตการใช้สิทธิของรัฐในกรณีที่รัฐอาจใช้ข้อยกเว้นเพื่ออ้างให้ตนมีอำนาจละเมิดสิทธิเสรีภาพของประชาชนได้

ดังนั้น ร่างกฎหมายฉบับนี้ต้องมีการบัญญัติหลักการเหล่านี้ไว้ด้วย

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

๑. ข้อเสนอแนะในภาพรวม

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย โดยให้มีกฎหมายกลางที่เกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติ ด้วยเหตุต่าง ๆ ที่รับรองไว้ในรัฐธรรมนูญ กฎหมายไทย พันธกรณีระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน และเหตุอื่นที่มีความจำเป็นในสังคม โดยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบของกฎหมายกลาง ๒ แนวทาง กล่าวคือ แนวทางที่ ๑ ยกเลิกกฎหมายเฉพาะที่มีหลักการห้ามเลือกปฏิบัติ โดยรวมหลักการห้ามเลือกปฏิบัติไว้ในกฎหมายกลางฉบับเดียว หรือแนวทางที่ ๒ ยังคงมีกฎหมายเฉพาะที่มีหลักการห้ามเลือกปฏิบัติ แต่ให้มีกฎหมายกลางเพิ่มเข้ามาด้วย

๒. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ มี ๔ ประการ

๒.๑ การบัญญัติหลักการเลือกปฏิบัติภาครัฐและภาคเอกชน โดยการปรับปรุงแก้ไขรัฐธรรมนูญในส่วนการเลือกปฏิบัติ วางหลักรับรองความเท่าเทียมและห้ามเลือกปฏิบัติทั่วไป โดยแยกการเลือกปฏิบัติออกเป็นการกระทำของรัฐและเอกชน

๒.๒ การบัญญัติหลักการห้ามเลือกปฏิบัติโดยข้อเสนอแนะ ๒ แนวทาง กล่าวคือ แนวทางที่ ๑ แก้ไขกฎหมายเพิ่มเติมหลักการเลือกปฏิบัติโดยอ้อมให้ชัดเจน หรือแนวทางที่ ๒ องค์การที่เกี่ยวข้องนำหลักการเลือกปฏิบัติโดยอ้อมมาประกอบการพิจารณาอ้อม โดยมีข้อเสนอแนะ ๑ แนวทาง กล่าวคือ แนวทางที่ ๑ แก้ไขกฎหมายเพิ่มเติมหลักการเลือกปฏิบัติโดยอ้อมให้ชัดเจน หรือแนวทางที่ ๒ องค์การที่เกี่ยวข้องนำหลักการเลือกปฏิบัติโดยอ้อมมาประกอบการพิจารณา

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

๒.๓ การใช้คำว่า “การเลือกปฏิบัติ” แทนคำว่า “การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม”

๒.๔ การบัญญัติหลักการเกี่ยวกับ “เหตุแห่งการเลือกปฏิบัติ” โดยเสนอแนะให้

- เพิ่มเติมเหตุแห่งการเลือกปฏิบัติบางประการให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ
- เพิ่มเติมเหตุแห่งการเลือกปฏิบัติบางประการไว้ในกฎหมายให้ครอบคลุมกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นตามแนวทาง

ของกฎหมายต่างประเทศ เช่น ประวัติอาชญากรรม การให้นมบุตรจากอกแม่ และกำหนดแจกแจงเหตุแห่งการเลือกปฏิบัติบางกรณีให้ชัดเจนขึ้น เช่น เหตุแห่งเพศ ควรระบุสนิยมทางเพศ หรืออัตลักษณ์ทางเพศไว้ด้วย หรืออาจไม่ระบุเหตุเหล่านี้ไว้ในกฎหมาย แต่ใช้การตีความให้อยู่ในเหตุแห่งการเลือกปฏิบัติที่มีอยู่แล้วในรัฐธรรมนูญ

๓. ข้อเสนอในการต่อยอดการวิจัยกรณีการมีกฎหมายกลาง

ควรมีการศึกษาวิเคราะห์จัดทำร่างกฎหมายกลางเกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติเพื่อดำเนินการรับฟังความคิดเห็นและเข้าสู่กระบวนการเสนอกฎหมายต่อไป

สถิติคำร้องเกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติ

ปี ๒๕๔๔ - ๒๕๖๕

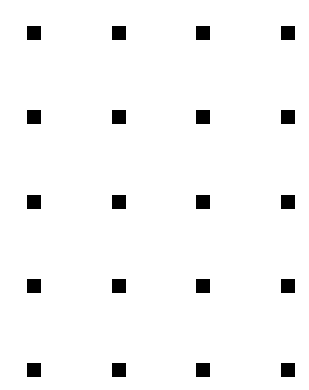
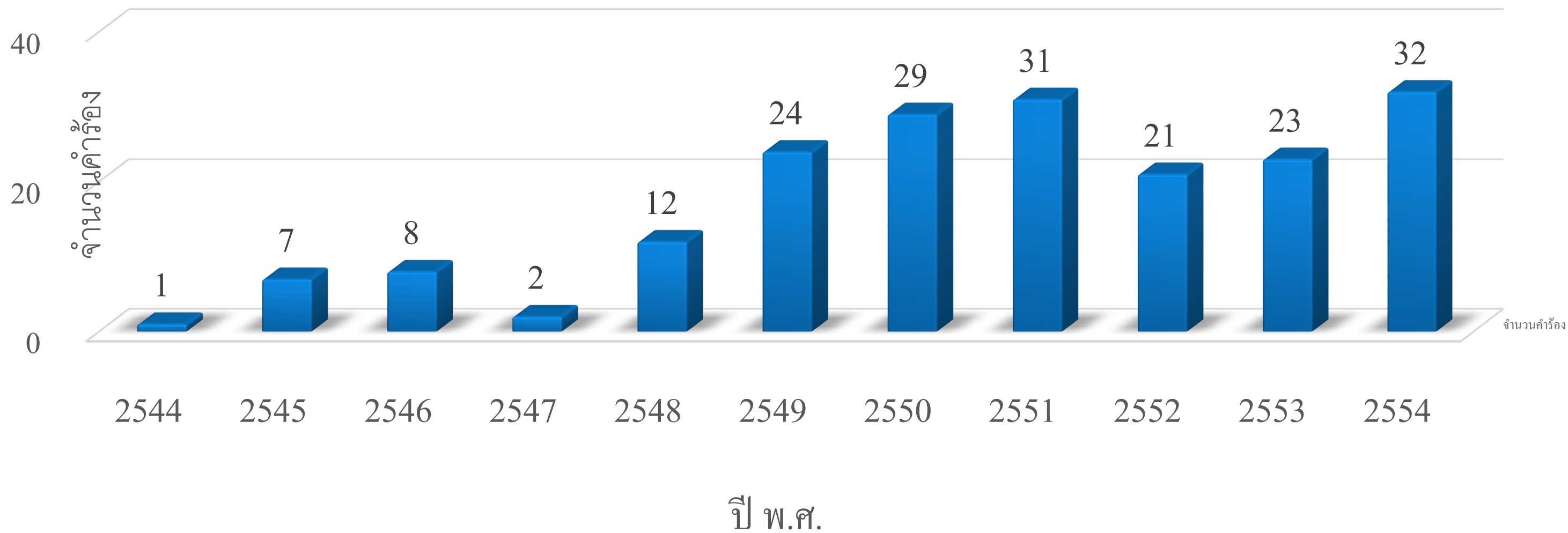
ปี พ.ศ.	จำนวนคำร้อง
๒๕๔๔	๑
๒๕๔๕	๗
๒๕๔๖	๘
๒๕๔๗	๒
๒๕๔๘	๑๒
๒๕๔๙	๒๔
๒๕๕๐	๒๘
๒๕๕๑	๓๑
๒๕๕๒	๒๑
๒๕๕๓	๒๓
๒๕๕๔	๓๒

ปี พ.ศ.	จำนวนคำร้อง
๒๕๕๕	๓๗
๒๕๕๖	๒๖
๒๕๕๗	๗๘
๒๕๕๘	๖๒
๒๕๕๙	๕๑
๒๕๖๐	๑๘
๒๕๖๑	๑๘
๒๕๖๒	๕
๒๕๖๓	๒๕
๒๕๖๔	๕๕
๒๕๖๕	๓๘

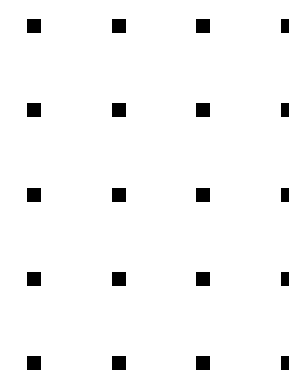
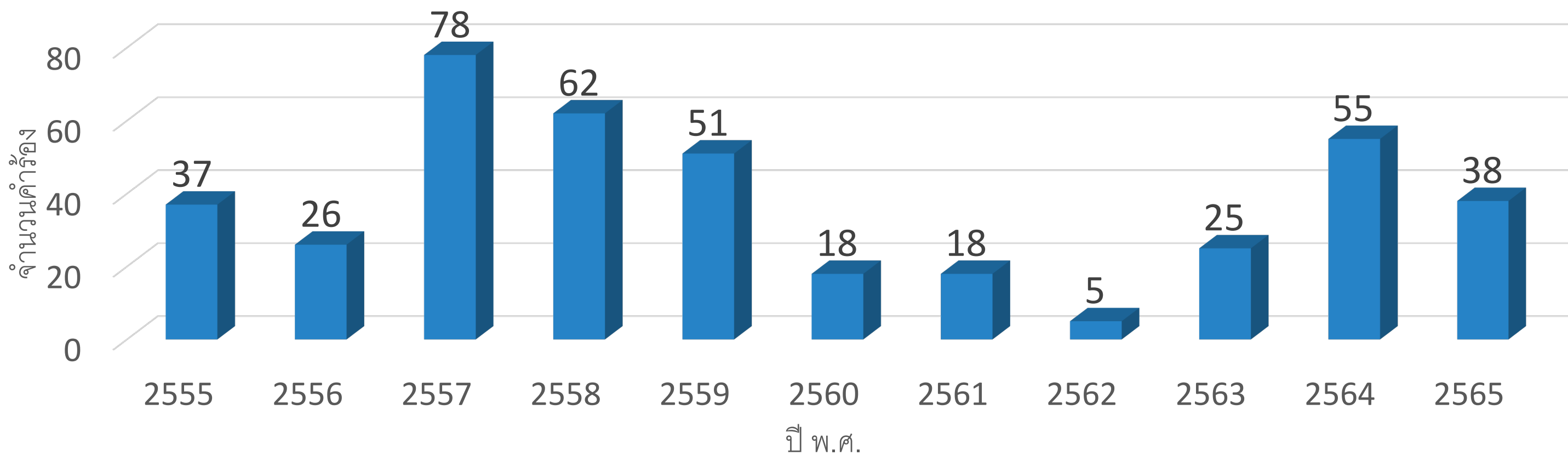

ข้อมูล ณ วันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๕

สถิติคำร้องเกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติ โดยไม่เป็นธรรม ปี ๒๕๔๔ - ๒๕๕๔

สถิติคำร้องเกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติ ปี ๒๕๕๕ - ๒๕๖๕

คำร้องเกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติ ด้วยเหตุแห่งสุขภาพ

ข้อเท็จจริง

กองทัพอากาศประกาศรับสมัครและสอบคัดเลือกบุคคลเข้ารับราชการทหารประจำปี ๒๕๖๔ โดยกำหนดเงื่อนไขให้ผู้สมัครยินยอมให้คณะกรรมการตรวจร่างกายทางการแพทย์ กรมแพทย์ทหารอากาศ ตรวจร่างกาย รวมถึงการตรวจหาเชื้อเอชไอวีด้วย นอกจากนี้ ยังมีกฎระบุให้ภาวะกะเทย (Hermaphroditism) เป็นโรคซึ่งไม่สามารถเข้ารับราชการเป็นผู้ปฏิบัติงานภาคพื้นของกองทัพฯ ได้

การกำหนดเงื่อนไขให้ผู้สมัครยินยอมตรวจหาเชื้อเอชไอวีถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมด้วยเหตุแห่งสุขภาพ อันไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๗ และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม จึงเป็นการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน

การกำหนดให้ภาวะกะเทยเป็นโรคที่ไม่สามารถรับราชการทหารได้ถือเป็นการตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคล และเป็นการเพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ อันกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคล จึงถือเป็นข้อกำหนดที่เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน

ข้อเสนอแนะ

๑. ให้กองทัพอากาศและกระทรวงกลาโหมแจ้งหน่วยงานในสังกัดยกเลิกเงื่อนไขการตรวจหาเชื้อเอชไอวีในการรับสมัครบุคคลเข้ารับราชการตามตำแหน่งที่ปรากฏในประกาศรับสมัครและสอบคัดเลือกบุคคลเข้ารับราชการทหารทั้ง ๓ ฉบับ

๒. ให้กระทรวงกลาโหมยกเลิกคำว่าภาวะกะเทยในข้อ 2 โรคหรือสภาพร่างกาย หรือสภาพจิตใจ ซึ่งไม่สามารถจะรับราชการทหารตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๗๔ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗

๓. กระทรวงกลาโหมแจ้งประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรในสังกัดมีความรู้ความเข้าใจเรื่องเชื้อเอชไอวีมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการอยู่ร่วมกับผู้ติดเชื้อเอชไอวี รวมทั้งกรณีการเข้ารับการรักษาและรับยาต้านเชื้อเอชไอวีอย่างสม่ำเสมอ

คำร้องเกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติ ด้วยเหตุแห่งความพิการ

ข้อเท็จจริง	ข้อเสนอแนะ
<p>ผู้ร้องเป็นข้าราชการสังกัดกระทรวงศึกษาธิการที่ได้รับทุนรัฐบาลสำหรับคนพิการทางการเคลื่อนไหวจนสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาเอกจากสหรัฐอเมริกา ได้สมัครเข้ารับการคัดเลือกทำงานกับผู้ถูกร้องซึ่งเป็นองค์การระหว่างประเทศ และผู้ร้องได้ผ่านการคัดเลือกและได้รับการตอบรับเข้าทำงานแล้ว โดยองค์กรผู้ถูกร้องได้มีหนังสือถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของประเทศไทยแจ้งให้พิจารณาอนุมัติให้ผู้ร้องเข้ารับตำแหน่ง แต่ต่อมาภายหลังผู้บริหารองค์กรดังกล่าวได้นัดหมายให้ผู้ร้องเข้าพบเพื่อยืนยันความพร้อมในการปฏิบัติงานและเมื่อเห็นสภาพร่างกายของผู้ร้อง ก็ได้แจ้งยกเลิกการจ้างงานในตำแหน่งที่ผู้ร้องผ่านการคัดเลือก ถือเป็น การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมด้วยเหตุแห่งความพิการของบุคคลและไม่มีเหตุผลอันสมควร ซึ่งเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๗ และอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ</p>	<ol style="list-style-type: none">๑. ให้ผู้ถูกร้อง และกระทรวงศึกษาธิการ กำหนดมาตรการในการเยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้ร้องตามสมควร โดยอย่างน้อยจะต้องมีการขอโทษผู้ร้องจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น สอบสวนหรือตรวจสอบข้อเท็จจริงภายใต้กฎระเบียบของผู้ถูกร้อง รวมถึงการชดเชยเป็นค่าเสียหายจากการที่ผู้ร้องไม่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ผ่านการคัดเลือก๒. ให้ผู้ถูกร้องนำรายงานผลการตรวจสอบฉบับนี้ไปใช้กำหนดมาตรการเพื่อป้องกันมิให้เกิดการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนเช่นนี้อีก๓. ให้กระทรวงศึกษาธิการแจ้งองค์กรทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ เพื่อให้จัดทำข้อมูลรายละเอียดที่ชัดเจนเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัคร ในกรณีจะต้องมีการประชาสัมพันธ์การรับสมัครบุคคลเข้าดำรง

คำร้องเกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติ ด้วยเหตุแห่งความพิการ

ข้อเท็จจริง

ผู้ร้องเป็นข้าราชการสังกัดกระทรวงศึกษาธิการที่ได้รับทุนรัฐบาลสำหรับคนพิการทางการเคลื่อนไหวจนสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาเอกจากสหรัฐอเมริกา ได้สมัครเข้ารับการคัดเลือกทำงานกับผู้ถูกร้องซึ่งเป็นองค์การระหว่างประเทศ และผู้ร้องได้ผ่านการคัดเลือกและได้รับการตอบรับเข้าทำงานแล้ว โดยองค์การผู้ถูกร้องได้มีหนังสือถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของประเทศไทยแจ้งให้พิจารณาอนุมัติให้ผู้ร้องเข้ารับตำแหน่ง แต่ต่อมาภายหลังผู้บริหารองค์การดังกล่าวได้นัดหมายให้ผู้ร้องเข้าพบเพื่อยืนยันความพร้อมในการปฏิบัติงานและเมื่อเห็นสภาพร่างกายของผู้ร้อง ก็ได้แจ้งยกเลิกการจ้างงานในตำแหน่งที่ผู้ร้องผ่านการคัดเลือก ถือเป็น การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมด้วยเหตุแห่งความพิการของบุคคลและไม่มีเหตุผลอันสมควร ซึ่งเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 27 และอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ

ข้อเสนอแนะ

1. ให้ผู้ถูกร้อง และกระทรวงศึกษาธิการ กำหนดมาตรการในการเยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้ร้องตามสมควร โดยอย่างน้อยจะต้องมีการขอโทษผู้ร้องจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น สอบสวนหรือตรวจสอบข้อเท็จจริงภายใต้กฎระเบียบของผู้ถูกร้อง รวมถึงการชดเชยเป็นค่าเสียหายจากการที่ผู้ร้องไม่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ผ่านการคัดเลือก
2. ให้ผู้ถูกร้องนำรายงานผลการตรวจสอบฉบับนี้ไปใช้กำหนด มาตรการเพื่อป้องกันมิให้เกิดการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน เช่นนี้อีก
3. ให้กระทรวงศึกษาธิการแจ้งองค์กรทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ เพื่อให้จัดทำข้อมูลรายละเอียดที่ชัดเจนเกี่ยวกับคุณสมบัติ และลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครในกรณีจะต้องมีการประชาสัมพันธ์การรับสมัครบุคคลเข้าดำรง

ความเห็น

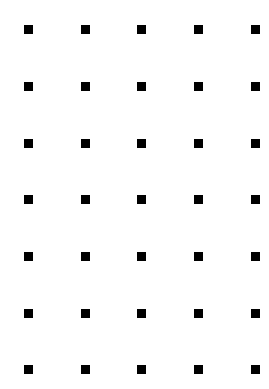
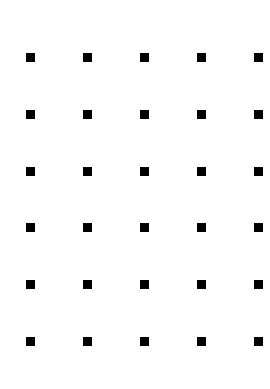
ต่อการมีกฎหมายว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล

การมีกฎหมายเพื่อรับรองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลจึงเป็นสิ่งจำเป็น โดยเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องดำเนินการให้เกิดขึ้นเพื่อเป็นหลักประกันการเคารพ ส่งเสริม และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ซึ่งจะต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ที่ได้บัญญัติรับรองหลักความเสมอภาคและการไม่เลือกปฏิบัติต่อบุคคลไว้ ซึ่งย่อมก่อให้เกิดหน้าที่แก่รัฐที่จะต้องจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล ส่งเสริมให้เกิดความเสมอภาค ปกป้องคุ้มครองและป้องกันไม่ให้เกิดการเลือกปฏิบัติตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด และต้องสอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคีและมีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตาม

โดยเห็นด้วยว่าจะต้องมีการบัญญัติกฎหมายห้ามเลือกปฏิบัติในลักษณะของกฎหมายกลาง ให้ครอบคลุมทั้งเหตุแห่งการเลือกปฏิบัติ (Ground of Discrimination) ที่หลากหลายและอาจเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพของสังคมและมิติของการเลือกปฏิบัติ (Area of Discrimination) จึงจะทำให้การประกันหลักความเสมอภาคและการป้องกันหรือจัดการเลือกปฏิบัติเกิดผลได้อย่างแท้จริงในสังคมไทย

หน้าที่ของรัฐด้านสิทธิมนุษยชน

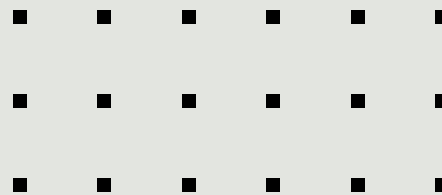
๑. เคารพสิทธิมนุษยชนของประชาชน (Respect)
 ๒. ปกป้องคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประชาชน (Protect)
 ๓. ส่งเสริมให้ประชาชนรู้และเข้าถึงสิทธิมนุษยชน (Fulfill)
-
-
-

จะทำให้กฎหมายขจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลเกิดขึ้นจริงได้อย่างไร

๑. กระทรวงยุติธรรมเสนอร่างกฎหมายต่อ ครม. โดยเร็วที่สุด ต้องติดตามทวงถามต่อเนื่อง
 ๒. ภาคประชาชนยื่นริเริ่มเสนอกฎหมายอีกรอบ โดยทำให้ไม่เป็นกฎหมายเกี่ยวกับการเงิน
หลีกเลี่ยงถูกปิดตกโดยนายกรัฐมนตรื รณรงค์เข้าชื้อกันอีกรอบ
 ๓. พรรคการเมืองต้องมีนโยบายขจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ
สร้างความเป็นธรรมในสังคม และต้องเสนอร่างกฎหมายขจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล
โดย สส. ไม่น้อยกว่า ๒๐ คน เข้าชื้อกันเสนอกฎหมาย
-

THANK YOU

FOUNDATION FOR AIDS RIGHTS - FAR

หยุดการตีตราและการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบ

ประชุมเชิงปฏิบัติการ

พัฒนาศักยภาพส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิด้านเอดส์

ในรูปแบบสหวิชาชีพระดับจังหวัด

ระหว่างวันที่ 14-15 พฤศจิกายน 2565

ณ โรงแรมอมารี ดอนเมือง แอร์พอร์ต กรุงเทพมหานคร

เสียงของความแตกต่างสู่การขับเคลื่อนกฎหมาย
ขจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลให้เป็นจริงใน
สังคมไทย

22 กุมภาพันธ์ 2566

ตีสันท...

กับความคิดอัตโนมัติด้านลบ

Let's start!

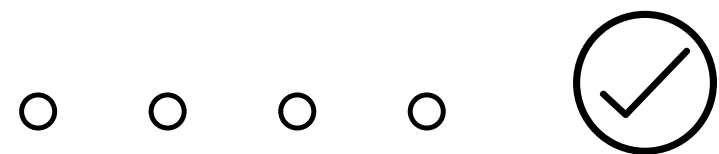

Are you
ready?

กิจกรรมปรับ

○ ○ ○ ○

เรามีเงินที่จะปรับ
พฤติกรรมต่างๆ
พฤติกรรมละ
50,000

- 1 ให้แต่ละคนพิจารณาพฤติกรรมในแต่ละข้อและให้แสดงความคิดเห็นของตนเองว่า ยอมรับได้หรือไม่
- 2 ถ้ายอมรับได้ = ไม่ปรับ
- 3 ถ้ายอมรับไม่ได้ จะปรับเท่าไร
500 5,000 หรือ 50,000

กิจกรรม “ปรับ”

ถ้าคุณเป็น.....แอน ยอด แอ้ว หาญ โอ๋
อ้วน มินโท เหตุผลที่คุณทำพฤติกรรมดัง
กล่าวคือ?

เหตุผล
คือ

แอน รู้ตัวว่าติดเชื่อเอชไอวีแต่
ไม่ได้ใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมี
เพศสัมพันธ์กับคู่

ยอด มีภรรยา 3 คน อยู่คนละ
บ้าน รักและเลียดูภรรยาทุกคน
เท่าเทียมกัน

แอ้ว เรียนมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง
ในกรุงเทพฯ นอนกับผู้ชายเพื่อ
หารายได้สำหรับการเรียน

มินโท ลักลอบกลับมาทำงานที่
ประเทศไทยอีกครั้ง หลังจากกลับ
ประเทศไปในช่วงโควิด

อ้วน ตั้งท้อง จนมีอายุครรภ์ได้
4 เดือน แล้วตัดสินใจทำแท้ง

โง ใช้ยาเสพติดมาตั้งแต่อายุ
14 จนถึงตอนนี้อายุ 30 แล้ว
ยังเลิกไม่ได้

ถ้าเราเป็น.....เหตุผล
ที่เราทำพฤติกรรม
ดังกล่าวคือ?

หาญ แต่งงานอยู่กินกับ
ภรรยา แต่ยังมี
ความสัมพันธ์กับคู่รักที่เป็น
ชาย

เราเห็น/เรียนรู้อะไร
จากกิจกรรมปรับ

ความคิดอัตโนมัติ
(ความคิดแว็บแรก)

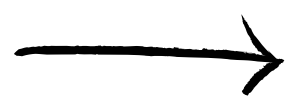
เห็นภาพนี้แล้วคิด
หรือนึกถึงอะไร?

เห็นภาพนี้แล้ว
คิดหรือนึกถึง
อะไร?

วงจรความคิดอัตโนมัติ

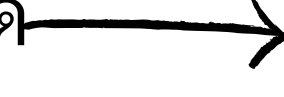
สถานการณ์

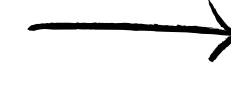
ความคิดอัตโนมัติ

(แว็บแรก)

(ความรู้ ความเชื่อ บรรทัด
ฐานสังคม การอบรมเลี้ยงดู
ประสบการณ์)

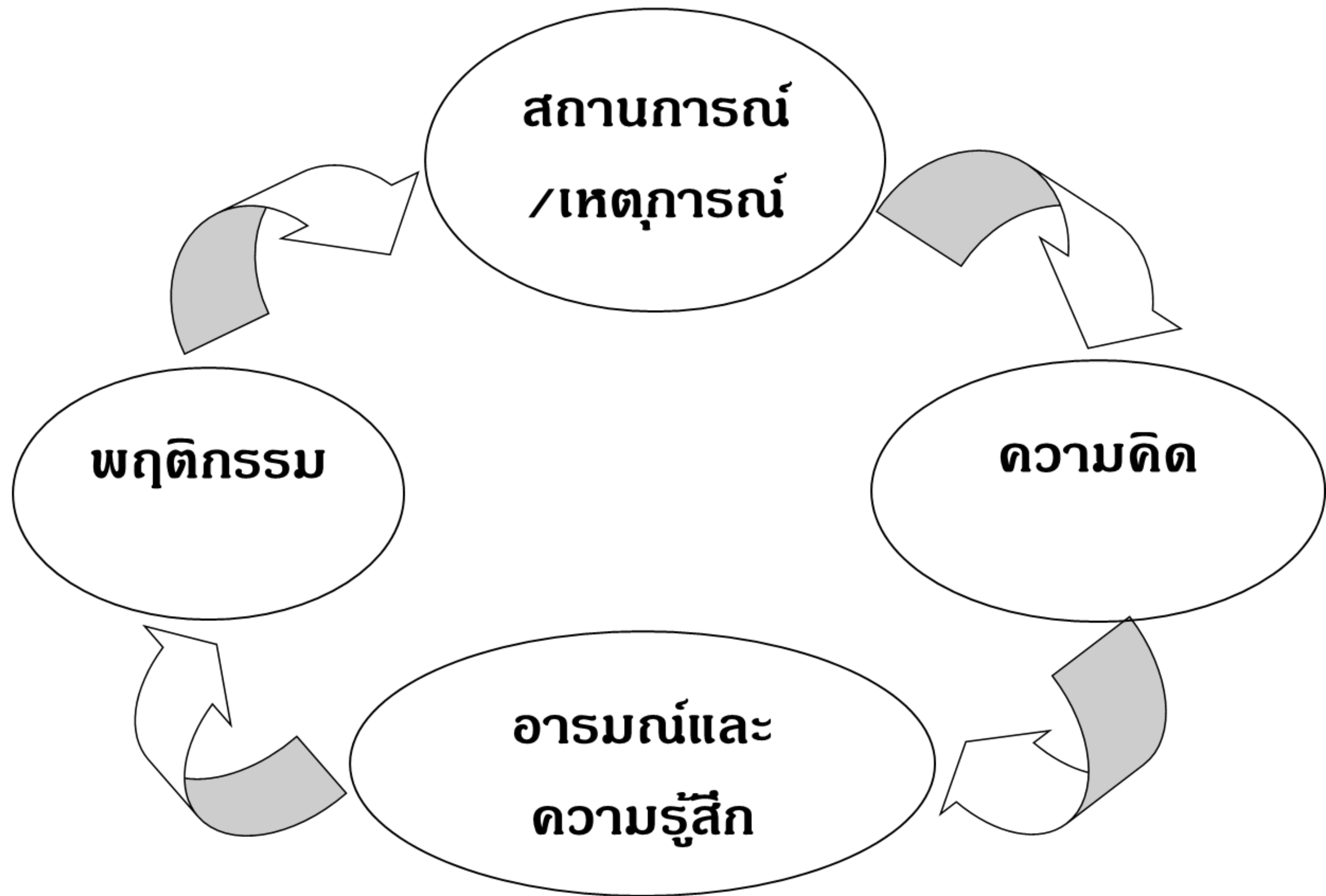

อารมณ์/
ความรู้สึก

พฤติกรรม

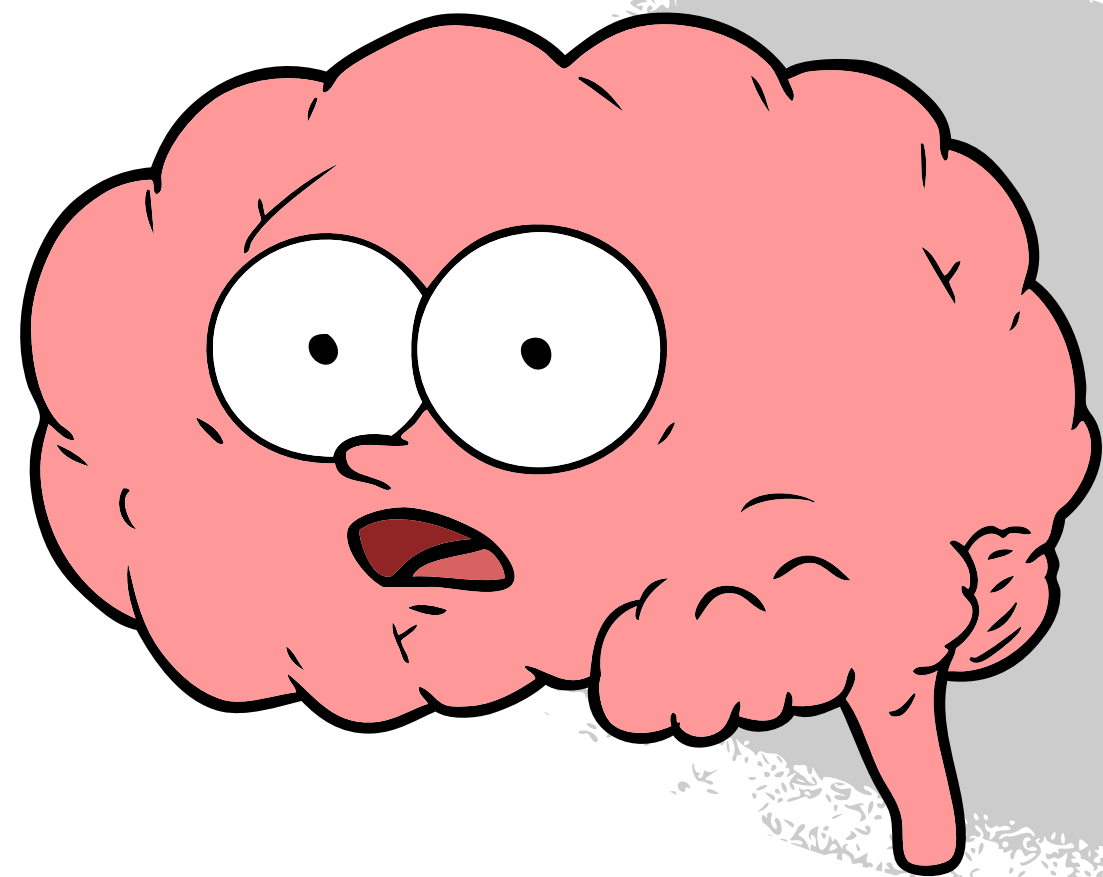
ความคิดอัตโนมัติ
ด้านลบ

การตีตรา

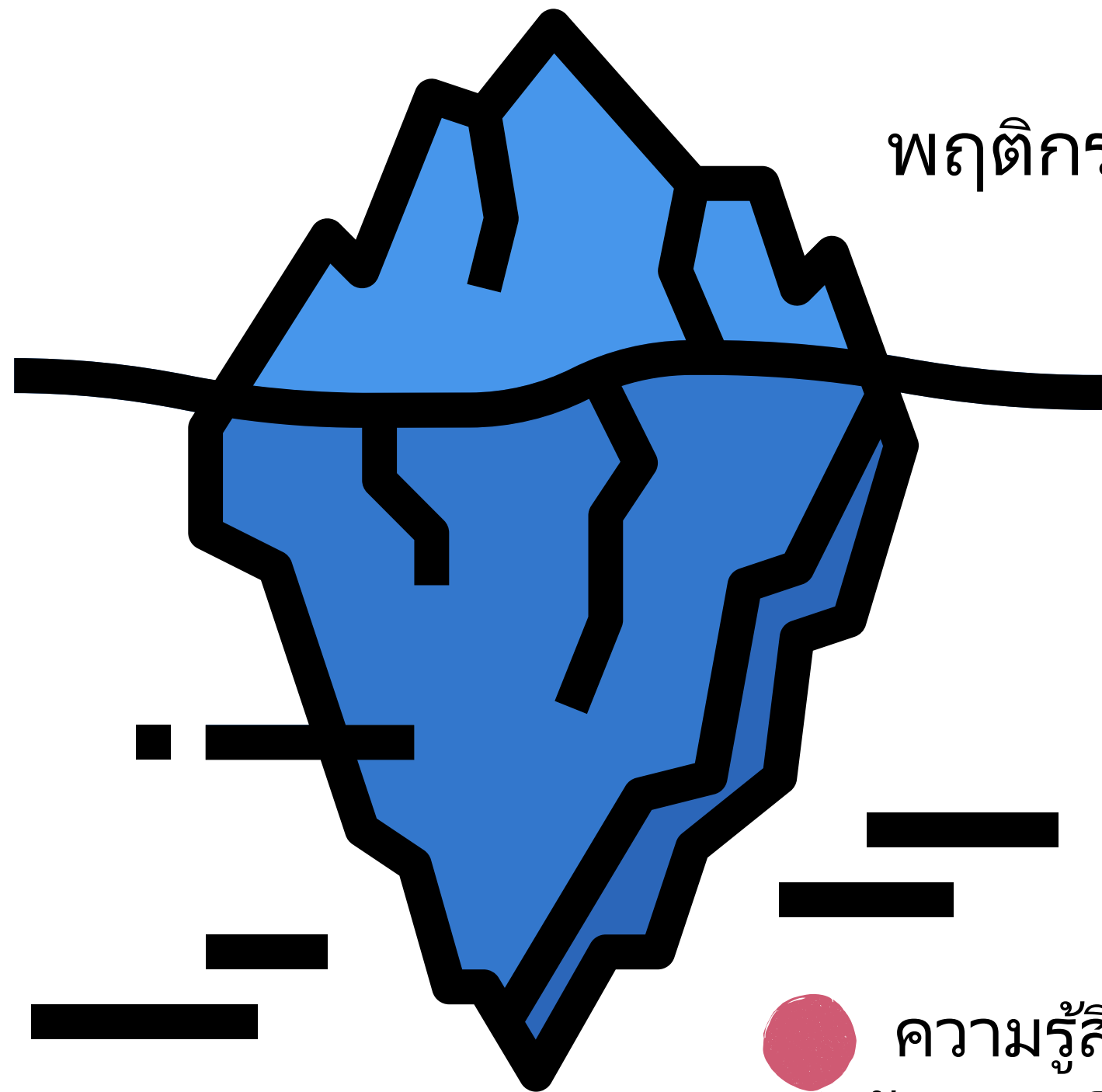
การเลือกปฏิบัติ

มาดูความคิดอัตโนมัติของ
เรากันเถอะ

จาก 7 พฤติกรรมมี
ปัจจัยหรือความคิด
ความเชื่ออะไร
ขับเคลื่อนอยู่บ้าง ?

ลองช่วยกันคิด ??

พฤติกรรม การกระทำ เรื่องราว

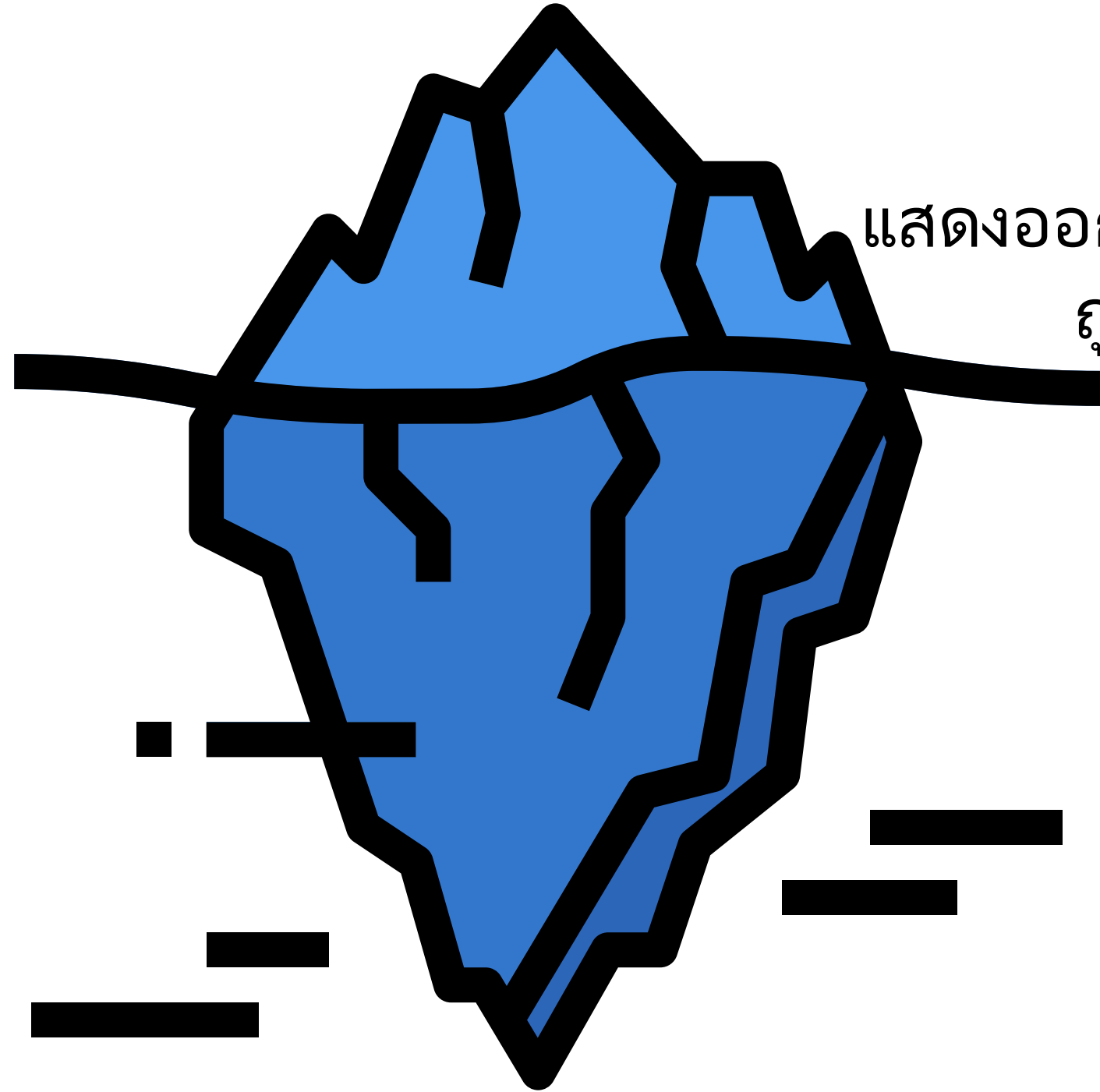

ลอง

ซ่าทะเลภูเขาน้ำแข็ง

- ความรู้สึก, ความรู้สึกต่อความรู้สึก
- ความคิด การรับรู้ ความเห็น ความเชื่อ หัตถศิลป์ ค่านิยม ภาพในใจ และ การให้ความหมาย
- ความคาดหวัง ความต้องการ ความอยาก แบบแผน

หลักเลียง หรือปฏิเสธบริการ หรือให้บริการคิวสุดท้าย กำหนดเงื่อนไขในการให้บริการ

พฤติกรรม การกระทำ เรืองราว

แสดงออกในทางลบ / ตำหนิ / มองสายตาเหยียด / นินทา / ปฏิเสธ / ดูถูก / ไม่พูดด้วย / ไม่รับฟัง / ไม่สนใจ / แยกตัว หลีกหนี

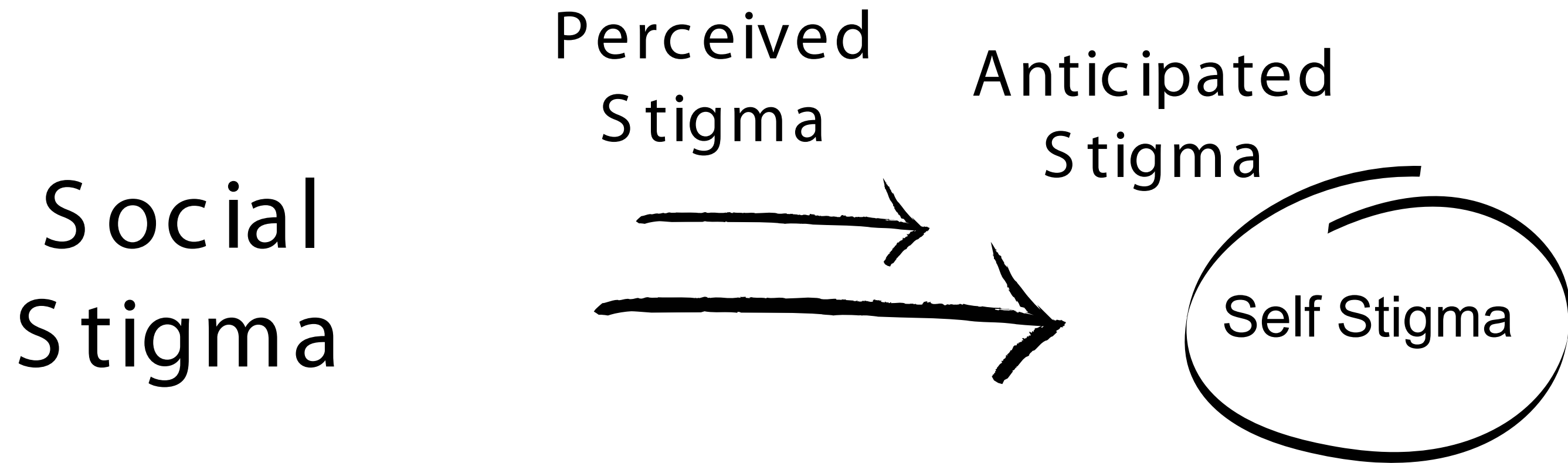
- ผู้ติดเชื้อเอชไอวี สำนอน มีคู่หลายคน เอดส์เป็นแล้วตาย
- โลกนี้มีแค่ 2 เพศ
- แรงงานข้ามชาติมาแย่งงานคนไทย / ตัวแพร่เชื้อ
- ผู้ใช้ยาเป็นอาชญากร
- ทำแท้งเป็นบาป

ผู้ชายมีเมียหลายคนได้ ผู้หญิงทำไม่ได้ ต้องรักเดียวใจเดียว รัก
นวลสงวนตัว

สิ่งที่มันทำงานตลอดเวลาคือ **ความคิด**
อัตโนมัติ ซึ่งมาจากประสบการณ์ ความคิด ความเชื่อ ใน
เรื่องความดี-เลว ขาว-ดำ ผิด-ถูก ความไม่รับผิดชอบซึ่ง
ล้วนส่งผลต่ออารมณ์ความรู้สึก และพฤติกรรมและส่วน
ใหญ่เป็นความคิดอัตโนมัติด้านลบ

ถ้าความคิดอัตโนมัติเป็น
ลบ
ความรู้สึกก็จะเป็นลบ
พฤติกรรมก็จะเป็นลบ

ผลกระทบที่เกิดขึ้น

การตีตราทางสังคม

- อาจทำให้ประชาชนปกปิดอาการเจ็บป่วย หรือไม่เข้าสู่การรักษาเพื่อหลีกเลี่ยงการเลือกปฏิบัติ กลัวคนรู้ กลัวถูกกล่าวโทษ กลัวถูกให้ออกจากงาน ให้ออกจากชุมชน กลัวขายของไม่ได้
- อาจขัดขวางไม่ให้ประชาชนเข้ารับการรักษาทันที
- อาจทำให้ประชาชนหมดกำลังใจที่จะเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อสุขภาพที่ดี

- เครียด ซึมเศร้า แยกตัว
- เกิดการตีตรา โทษตัวเอง (Self- Stigma) กลายเป็น ร่องรอยของความเจ็บปวด อื่นๆ
- สูญเสียงาน เพื่อน สังคม ที่อยู่อาศัย

ความสำคัญไม่ได้อยู่ที่ว่าความเป็นจริงคืออะไร
หรือเขาเป็นอย่างไร เราถึงจะตัดสินใจได้

แต่...

แต่ความสำคัญ อยู่ที่เว็บแรก เพราะอะไร?
เลนส์ของเราถึงเริ่มต้นจากการตัดสินใจคน
อื่น

แสดงให้เห็นทัศนคติมุมมองของ
ตนเองต่อคนอื่น ๆ (เกิดขึ้น
รวดเร็วมาก) ซึ่งมาจาก
ความคิดความเชื่อ ความรู้ การ
เรียนรู้ ประสบการณ์ของเราเอง

แต่ละพฤติกรรมมีที่มาที่ไป ซึ่ง
มาจากความเชื่อ-ประสบการณ์
การเรียนรู้ของเขา จนนำมาสู่
การตัดสินใจ หรือแสดงออกถึง
พฤติกรรมนั้นๆ

ประเด็นสำคัญ
จากกิจกรรม
ปรับ

ต้องไม่รีบตัดสินหรือด่วนสรุปโดย
ใช้บรรทัดฐาน-มุมมองของเราเอง
ไม่อย่างนั้นเขาจะไม่อยากคุย ไม่
อยากให้ข้อมูลกับเราเพราะกลัว
เราจะตัดสิน ด่าว่า ตำหนิ รวมถึง
อาจจะไม่ยอมบอกว่าตัวเองติด
เชื่อ ไม่อยากตรวจ ไม่อยากรักษา
ไม่ยอมไปรับบริการ

ความจริงมีหลายแง่มุม
หากเรารู้แค่มุมเดียว มุมอื่นๆยังไม่รู้
ต้องเตือนตัวเองไม่ให้มีความคิดอัตโนมัติที่จะสรุป/ตัดสินคนอื่น

การเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม

การแบ่งแยก

การกีดกัน

การจำกัด

เพื่อไม่ให้บุคคลได้รับสิทธิ
หรือได้ใช้สิทธิอันพึงมีพึงได้
ในฐานะมนุษย์

ขอบเขตของการตีตรา (ภายนอก) และการเลือกปฏิบัติ

ý flõç ă ċi bfi fũ fũic h̃ d'fla flý ý flõb ãi õfh

ć ěč z b fñ fã ži
b ãē ãi
“ăffñ'ãñi
“c ģi-clãē”
fiè fñõũfiñic ċ
fj̃ d'flõêd'
b ģý è ċřž ċ êffñ
fj̃ d'ģýč ý ċř

č ãi ċ fh
fiđý b ãē õģiē è ģiē ċ fi
ç ă fj̃ ċ
b fj̃ ě ċ fi
ăñi ģi
ffñ'ģřffã
ffñ'ũũăăñi
ffñ'ũũçũũģũ fh

ý flõç ă ċi bfi fũ fũic ċ õõd' clãē
ý ā ě d'flđ fũ fũic ý flõè fñp'ãē ãi ċ fi
fã ģi
- ý flõfj̃ ãăfj̃đý ģũđ'ģi
- ç ă fj̃ ċ ċ ãffñã ýffñõũffñe flē ģi d flõđ
- đý fj̃ ģi ý flõã fñũžflõ
- fñē ģũý a flý ċ fñũ ě õģiã flý ý flõ
fũ fũic d'flã ģiē d'ũũũũ / á ģiã ċ

ý flõb ãi õfh

cte b ģi õõd' b ãi õfh

ý flõfj̃ ģý ç ă ċi bfi

เราจะยุติการตีตราและเลือกปฏิบัติได้อย่างไร

หลักการสำคัญ 3 ข้อ

1. เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
2. เคารพในความเสมอภาคและ
เลือกปฏิบัติ
3. การไม่ใช้ความรุนแรงทุกรูปแบบ

มูลนิธิศูนย์คุ้มครองสิทธิด้านเอดส์

Foundation for AIDS Rights

ขอบคุณ

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติการจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล พ.ศ.
กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม

บทบาทภารกิจกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

วิสัยทัศน์ **กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ**

“สังคมรู้หน้าที่ เคารพสิทธิมนุษยชนและได้รับการคุ้มครองอย่างเป็นธรรม”

“To respect and protect human rights, as well as promote social responsibility”

01

ส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับสิทธิ หน้าที่ และเคารพสิทธิของผู้อื่น

02

พัฒนา และจัดระบบการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพรวมทั้งประสานงานกับทุกภาคส่วนทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

03

พัฒนาและจัดการระบบไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาท

04

พัฒนาระบบ มาตรการ และดำเนินการตามพันธกรณีระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน

05

พัฒนาระบบ มาตรการ และดำเนินการคุ้มครองพยาน

06

บูรณาการและดำเนินการช่วยเหลือประชาชนที่เดือนร้อน หรือเหยื่ออาชญากรรม และจำเลยในคดีอาญา

สนธิสัญญาหลักด้านสิทธิมนุษยชน

กฎบัตรสหประชาชาติ

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

กติการะหว่างประเทศว่าด้วย
สิทธิพลเมือง
และสิทธิทางการเมือง

อนุสัญญาว่าด้วย
การจัดการเลือกปฏิบัติ
ทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ

อนุสัญญาว่าด้วย
การคุ้มครองบุคคลทุกคน
จากการบังคับให้หายสาบสูญ

อนุสัญญาว่าด้วย
การจัดการเลือก
ปฏิบัติต่อสตรี

อนุสัญญาว่าด้วย
สิทธิของคนพิการ

กติการะหว่างประเทศว่าด้วย
สิทธิทางเศรษฐกิจ
สังคมและวัฒนธรรม

อนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการทรมาน
และการกระทำอื่น ๆ ที่โหดร้าย
ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี

อนุสัญญาว่าด้วย
การคุ้มครองสิทธิของ
แรงงานอพยพและสมาชิกครอบครัว

อนุสัญญาว่าด้วย
สิทธิเด็ก

พันธะผูกพันที่จะต้องดำเนินการเมื่อประเทศเข้าเป็นภาคีสันติสัญญา

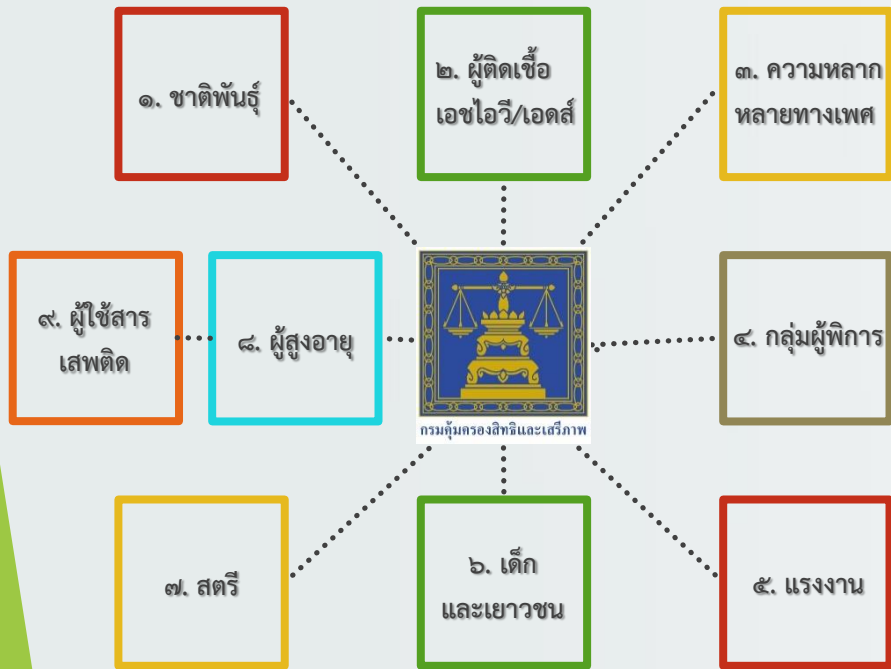
- ⚡ การประกัน ให้เกิดสิทธิ
- ⚡ การปฏิบัติ ให้เกิดสิทธิตามที่รับรองไว้
- ⚡ การเผยแพร่หลักการของสิทธิ
- ⚡ การเสนอรายงานผลของการปฏิบัติให้เกิดสิทธิ ต่อองค์กรตามสนธิสัญญา

หากไม่ปฏิบัติตามพันธกรณีสิ่งที่จะเกิดขึ้นตามมา

- **ภายในประเทศ** สถานการณ์การละเมิดสิทธิที่อาจเพิ่มขึ้น และอาจทวีความรุนแรงมากขึ้น ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรม สุดท้ายจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงและความสุขในชีวิตของประชาชน
- **ระหว่างประเทศ** ผลกระทบทางด้านภาพลักษณ์ การต่อรอง/การถูกกีดกันทางด้านเศรษฐกิจ การค้า และทางการเมืองระหว่างประเทศ

ความเป็นมาร่างพระราชบัญญัติจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล พ.ศ.

เมื่อวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๒
มูลนิธิศูนย์คุ้มครองด้านเอดส์และเครือข่ายประชาชน ๙ เครือข่าย
ได้มีการเข้าพบอธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
เพื่อนำเรียนและขอให้สนับสนุนร่างพระราชบัญญัติจัดการเลือกปฏิบัติ
ต่อบุคคล พ.ศ. ในฐานะหน่วยงานที่มีบทบาทหน้าที่เกี่ยวข้อง
ซึ่งได้ยกร่างโดยภาคประชาสังคม นักวิชาการและนักกฎหมาย เนื่องจากเห็นว่า
กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ มีบทบาทภารกิจในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ
และสิทธิมนุษยชนของประชาชน

ผลการดำเนินงาน

01

เมื่อวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๒ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้มีคำสั่ง ที่ ๑๗๐/๒๕๖๒ และคำสั่ง ที่ ๒๖๓/๒๕๖๒ แต่งตั้งคณะทำงานศึกษา โดยมีอธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ เป็นประธาน นายสมชาย หอมลออ นักกฎหมายด้านสิทธิมนุษยชน เป็นที่ปรึกษาผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐ ที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมเป็นคณะทำงาน โดยมีการศึกษากฎหมายภายในประเทศ จำนวน ๙ ฉบับ และกฎหมายต่างประเทศ จำนวน ๖ ฉบับ และมีการรวบรวมสถิติ คำร้องและการให้ความช่วยเหลือเยียวยาเกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบในหลักการของร่าง พระราชบัญญัติบริหารจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล พ.ศ. และเห็นควรให้มีการยกร่างกฎหมายควบคู่ต่อไป

02

เมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๓ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้มีคำสั่ง ที่ ๑๕/๒๕๖๓ แต่งตั้งคณะทำงานยกร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล พ.ศ. โดยมีอธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ เป็นประธาน นายสมชาย หอมลออ นักกฎหมายด้านสิทธิมนุษยชน เป็นที่ปรึกษาผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง เข้าร่วมเป็นคณะทำงาน โดยที่ประชุมได้มีข้อสังเกตในประเด็นการกำหนดคำนิยาม “การเลือกปฏิบัติต่อบุคคล” การจัดตั้งกองทุนหมุนเวียน และการกำหนดบทลงโทษ และได้มีมติมอบหมายฝ่ายเลขานุการรวบรวมข้อสังเกตของคณะทำงานและเห็นควรให้ศึกษาแนวทางการยกร่างกฎหมายจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลเพื่อเป็นข้อมูล ประกอบการยกร่างกฎหมาย ต่อไป

03

เมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้ทำสัญญาจัดจ้างมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นที่ปรึกษา โดยมีศาสตราจารย์ณรงค์ ใจหาญ เป็นหัวหน้าโครงการ เพื่อทำการศึกษา วิเคราะห์ผลกระทบ และยกร่างกฎหมายจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล และมีการจัดรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง ตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๗๗ และพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ และได้มีการจัดรับฟังความคิดเห็น ดังนี้

แนวทางการศึกษา

01

รองศาสตราจารย์คณาธิป ทองรวีวงศ์ ผู้อำนวยการสถาบันกฎหมายสื่อดิจิทัล มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต นำเสนอผลการศึกษาวิจัย เรื่อง กฎหมายว่าด้วยความเสมอภาค และการไม่เลือกปฏิบัติ และนางสาวกัญญรัตน์ วิภาตะวัต นักกฎหมายด้านสิทธิมนุษยชนนำเสนอผลการศึกษากฎหมายห้ามเลือกปฏิบัติของต่างประเทศทั้งหมด ๕ ประเทศ ประกอบด้วย สหราชอาณาจักร เยอรมันนิวซีแลนด์ ออสเตรเลีย และฮ่องกง รวมทั้งแนวทางการยกร่างกฎหมายจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล (ฉบับภาคประชาชน)

02

ศึกษากฎหมายภายในประเทศ จำนวน ๙ ฉบับ ได้แก่ พ.ร.บ. ความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. ๒๕๕๘ พ.ร.บ. ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ พ.ร.บ. ส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ พ.ร.บ. การป้องกันและแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันในวัยรุ่น พ.ศ. ๒๕๕๙ พ.ร.บ. คุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ พ.ร.บ. การศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕ และพ.ร.บ. การจัดการศึกษา สำหรับคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๑

03

ศึกษากฎหมายต่างประเทศ จำนวน ๖ ฉบับ ได้แก่ กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ICCPR) กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (ICESCR) อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี ในทุกรูปแบบ (CEDAW) อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ (CERD) อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (CRPD) อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (CRC)

04

การรวบรวมสถิติคำร้องและการให้ความช่วยเหลือเยียวยาเกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติ โดยไม่เป็นธรรมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวนทั้งสิ้น ๕๔๔ เรื่อง

ได้มีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อรับฟังความคิดเห็น
ร่างพระราชบัญญัติการจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล พ.ศ. ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (รูปแบบออนไลน์)

๒๗ เมษายน ๒๕๖๔
จัดประชุมผู้ทรงคุณวุฒิ
และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ผู้เข้าร่วมประชุม
ทั้งหมด ๘๑ คน

๑ มิถุนายน ๒๕๖๔
รับฟังความคิดเห็น
พื้นที่ภาคเหนือ
มีผู้เข้าร่วมประชุม
ทั้งหมด ๑๓๗ คน

๔ มิถุนายน ๒๕๖๔
รับฟังความคิดเห็นพื้นที่
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
มีผู้เข้าร่วมประชุม
ทั้งหมด ๑๐๘ คน

๙ มิถุนายน ๒๕๖๔
รับฟังความคิดเห็น
พื้นที่ภาคกลาง
มีผู้เข้าร่วมประชุม
ทั้งหมด ๑๑๕ คน

๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๔
รับฟังความคิดเห็น
พื้นที่ภาคใต้
มีผู้เข้าร่วมประชุม
ทั้งหมด ๑๒๑ คน

๑๗ มิถุนายน ๒๕๖๔
รับฟังความคิดเห็น
พื้นที่กรุงเทพมหานคร
มีผู้เข้าร่วมประชุม
ทั้งหมด ๑๕๘ คน

๑๔ กรกฎาคม ๒๕๖๔
จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ
เพื่อรับฟังความคิดเห็นร่างฯ
(ฉบับสมบูรณ์) มีผู้เข้าร่วม
ประชุม ทั้งหมด ๑๕๙ คน

๑๑ - ๓๐ มกราคม ๒๕๖๕
รับฟังความคิดเห็นผ่านระบบ
กลางทางกฎหมาย มีแสดง
ความคิดเห็นจำนวน ๑๐ คน

ข้อสังเกต
ผู้รักษาการควรจะเป็นนายกรัฐมนตรี
องค์ประกอบคณะกรรมการในภาครัฐ
และภาคประชาสังคมควรมีสัดส่วน
ที่ใกล้เคียงกัน การกำหนดบทลงโทษ
ควรเน้นโทษทางปกครองมากกว่า
โทษทางอาญา

ข้อสังเกต ควรกำหนดค่านิยามคำว่า “ผู้ดัดเชื้อเอชไอวี” คุณสมบัติของคณะกรรมการไม่ควรระบุ
สัญชาติไทย คณะอนุกรรมการวินิจฉัยไม่มีอำนาจเต็มที ควรให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดร้องเรียนแทน
ผู้เสียหายได้ควรกำหนดให้ทั้งทั้งโจทก์และจำเลยมีหน้าที่พิสูจน์คล้ายศาลปกครอง โทษทางอาญาควร
กำหนดแก่การกระทำผิดที่ฝ่าฝืนกระทำซ้ำ ควรเพิ่มโทษแก่การกระทำผิดที่เป็นการซ้ำเป็นเจ้าหน้าที่
ของรัฐ โทษจำคุกไม่ควรเกิน ๖ เดือน การให้อำนาจพนักงานสอบสวนเปรียบเทียบปรับเป็นการ
ตัดอำนาจของคณะกรรมการฯ อัตราโทษตามพระราชบัญญัตินี้เกินอำนาจของพนักงานสอบสวน
ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมออกเป็นระเบียบให้พนักงานสอบสวนเป็นเจ้าพนักงานมีอำนาจ
เปรียบเทียบปรับและควรระบุระยะเวลาดำเนินการออกกฎระเบียบและกฎหมายลำดับรองหลังจาก
ประกาศใช้กฎหมาย

ข้อสังเกต การเลือกปฏิบัติต่อบุคคลควรเพิ่มผู้ดัดเชื้อ
เอชไอวีในร่างพระราชบัญญัตินี้ หลักเกณฑ์การขอโล
เลื่อยข้อพิพาท สัดส่วนผู้แทนเครือข่ายภาคประชาสังคม
ในองค์ประกอบของคณะกรรมการ อำนาจหน้าที่วินิจฉัย
สั่งการของคณะอนุกรรมการวินิจฉัยในการสั่งการได้เลย
โดยไม่ต้องส่งเรื่องต่อคณะกรรมการฯ ส่วนในประเด็น
การกำหนดโทษทางอาญา มีทั้งเห็นด้วยกับการกำหนดโทษ
ทางอาญาเพราะต้องการจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล
และที่ไม่ควรกำหนดโทษทางอาญาเพราะเห็นว่า
การใช้มาตรการทางปกครองเพียงพอแล้ว

ข้อสังเกต การกำหนดค่านิ
ยาม “ผู้ดัดเชื้อเอชไอวี”
การประชุมระหว่างกก
ม.กับสภาประชุมปีละ ๒
ครั้ง บทกำหนดโทษควร
เพิ่มโทษให้สูงขึ้น

หมายเหตุ กรมได้เสนอ
คกก.พิจารณาร่างกฎหมาย
ของ ชธ. ต่อเมื่อวันที่ 30 พ.
ย. 64 ชธ. ได้ให้กลับมารับ
ฟังความเห็นผ่านระบบทาง
ทางกฎหมาย Law.Go.th

สรุปลสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล พ.ศ.

มีทั้งหมด ๕ หมวด ๕๐ มาตรา ประกอบด้วย

หลักการและเหตุผล และบทนิยาม กำหนดหลักการให้กฎหมายฉบับนี้เป็นกฎหมายกลาง หากไม่มีกฎหมายอื่นใช้บังคับ การให้ความหมายและคำจำกัดความของการเลือกปฏิบัติ (มาตรา 3 ถึงมาตรา 5)

หมวด 1 บททั่วไป เป็นการรองรับถึงความเสมอภาคกันในกฎหมาย รวมถึงข้อยกเว้นบางประการ เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายไม่เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ (มาตรา 6 ถึงมาตรา 9)

หมวด 2 แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ **ส่วนที่ 1 คณะกรรมการส่งเสริม ความเสมอภาคและจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล** มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวง ยุติธรรมเป็นประธาน (มาตรา 10 ถึงมาตรา 18) และ **ส่วนที่ 2 สถานส่งเสริมความเสมอภาคและจัดการเลือกปฏิบัติ ต่อบุคคล** เป็นการรองรับการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมด้านการส่งเสริมความเสมอภาคและ จัดการเลือกปฏิบัติ (มาตรา 19 ถึงมาตรา 21)

หมวด 3 การบริหารงาน เป็นการบริหารงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของ ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการช่วยเหลือหรือบรรเทาทุกข์แก่บุคคลที่ ได้รับ ความเสียหายจากการถูกเลือกปฏิบัติ (มาตรา 22 ถึงมาตรา 24)

หมวด 4 การคุ้มครองและช่วยเหลือผู้เสียหายจากการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ **ส่วนที่ 1 การรับคำร้องและตรวจสอบการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล** ก่อนการเข้าสู่การพิจารณาของคณะอนุกรรมการฯ (มาตรา 25 ถึงมาตรา 36) และ **ส่วนที่ 2 การฟ้องคดี** ที่ไม่ตัดสิทธิบุคคลผู้ได้รับความเสียหายในการฟ้องเรียกค่าเสียหายฐานละเมิดต่อศาลที่มีเขตอำนาจ การฟ้องคดีต่อศาลปกครองหรือยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (มาตรา 37 ถึงมาตรา 41)

หมวด 5 มาตรการบังคับ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ **ส่วนที่ 1 การบังคับทางปกครอง** มุ่งหมายให้มีการบังคับใช้มาตรการอย่างอื่นแทนการกำหนดโทษทางอาญา (มาตรา 42) และ **ส่วนที่ 2 โทษอาญา** เป็นการกำหนดโทษทางอาญาไว้เท่าที่จำเป็นและสำหรับผู้ที่กระทำความผิดซ้ำ (มาตรา 43 ถึงมาตรา 48) และบทเฉพาะการ (มาตรา 49 ถึงมาตรา 50)

ร่างพระราชบัญญัติการจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล พ.ศ.

หลักการและเหตุผล

โดยที่ประเทศไทยได้ให้สัตยาบันกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม ประกอบกับ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย มีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคล ย่อมได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ว่าจะด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ ศาสนา เพศสภาพ วิถีทางเพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือจิต สุขภาพ ผู้ติดเชื้อเอชไอวี ผู้พ้นโทษ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา ความเชื่ออื่น การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมือง ความคิดเห็นอื่น อันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือเหตุอื่นใด จะกระทำมิได้ สมควรมีบทบัญญัติแห่งกฎหมายเพื่อกำหนดกลไกการจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลในทุกรูปแบบเพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติดังกล่าวจึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่างมาตรา 3

หลักความเป็นกฎหมายกลาง

การจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลในเรื่องใดที่มีกฎหมายบัญญัติถึงวิธีการจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลหรือมาตรการอย่างหนึ่งอย่างใดไว้เป็นการเฉพาะแล้วให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการนั้น เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายมิได้บัญญัติไว้หรือมีหลักเกณฑ์ที่ต่ำกว่า หลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับ

ข้อแตกต่าง

ภาครัฐ

- * คณะกรรมการ
- * คณะอนุกรรมการ
- * กรม

ปชช.

- * คณะกรรมการ
- * คณะกรรมการ (คชป.)
- * สำนักงาน
- * ผู้อำนวยการ

ร่างมาตรา 4 นิยาม

“ **การเลือกปฏิบัติต่อบุคคล** ” หมายความว่า การกระทำหรือไม่กระทำการในทุกรูปแบบ อันเป็นการแบ่งแยก กีดกัน หรือจำกัดสิทธิ เสรีภาพ หรือสิทธิประโยชน์ใดๆ ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม เพราะเหตุแห่งความแตกต่างของบุคคล

นิยามอื่นๆ

นิยามคำว่า “ คณะกรรมการ ” คำว่า “ คณะอนุกรรมการวินิจฉัย ” คำว่า “ สภาส่งเสริม ” คำว่า “ กรม ” คำว่า “ อธิบดี ” คำว่า “ พนักงานเจ้าหน้าที่ ” และคำว่า “ รัฐมนตรี ” เป็นการกำหนดนิยามเพื่อประโยชน์ในการกล่าวถึงซ้ำในหลายๆ แห่ง เพื่อให้มีความชัดเจนในอ้างอิงในเนื้อหาของร่างพระราชบัญญัตินี้

“ **เหตุแห่งความแตกต่างของบุคคล** ” หมายความว่า ความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ ศาสนา เพศสภาพ วิถีทางเพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือจิต สุขภาพ ผู้ติดเชื้อเอชไอวี ผู้พ้นโทษ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม อาชีพ การทำงาน การศึกษา อบรม ความเชื่อทางศาสนา ความเชื่ออื่น ความคิดเห็นทางการเมือง ความคิดเห็นอื่น เหตุอื่นใด หรือเหตุตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ร่างมาตรา 5 รักษาการ

กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เป็น รัฐมนตรีผู้รักษาการตามร่างพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่และออกกฎกระทรวงประกาศ และระเบียบ เพื่อปฏิบัติตามร่างพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑ บททั่วไป มาตรา 6 - 8

ร่างมาตรา 6

วรรคแรก ได้กำหนดหลักการและความมุ่งหมายในการใช้บังคับร่างพระราชบัญญัตินี้ให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (มาตรา 27) โดยบุคคลทุกคนย่อมมีความเสมอภาคกันในกฎหมาย มีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายที่เท่าเทียมกัน ทั้งนี้ **วรรคสอง** บุคคลจะไม่ได้รับการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ว่าด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ เพศสภาพ วิถีทางเพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกาย หรือสุขภาพ **ผู้ติดเชื้อเอชไอวี ผู้พ้นโทษ** สถานะบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจ หรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา ความเชื่ออื่น การศึกษาอบรม ความคิดเห็นทางการเมือง หรือความคิดเห็นอื่น อันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือเหตุอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

วรรคสาม การกำหนดให้ครอบคลุมกับบุคคลที่เป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ และพนักงาน หรือลูกจ้างขององค์กรของรัฐที่ย่อมมีสิทธิและเสรีภาพเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป โดยมีข้อยกเว้นเฉพาะกรณีที่มีข้อจำกัดไว้ในกฎหมายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเมือง สมรรถภาพ วินัย และจริยธรรม

ร่างมาตรา 7 มาตรการที่ไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล

กำหนดให้มาตรการที่รัฐหรือเอกชนได้กำหนดขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้ ไม่ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล

- 1) ขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิหรือเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น เช่น การกำหนดมาตรการเพื่อส่งเสริมให้เยาวชนแสดงความคิดเห็นต่อการให้บริการของรัฐหรือการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของรัฐ เป็นต้น
- 2) เพื่อคุ้มครองหรืออำนวยความสะดวกให้แก่เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ หรือผู้ด้อยโอกาส หรือการดำเนินการหรือการกระทำการใดๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามกฎหมายและความจำเป็น เช่น การกำหนดที่นั่งบนรถขนส่งสาธารณะให้แก่เด็ก คนชรา หรือผู้พิการ เป็นต้น

มาตรา 9 แนวทางปฏิบัติเพื่อพิจารณารายละเอียดเกี่ยวกับเหตุแห่งความแตกต่างของบุคคล

กำหนดให้การจัดทำคู่มือแนวทางปฏิบัติดังกล่าวเป็นอำนาจของคณะกรรมการส่งเสริมความเสมอภาคและขจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลเป็นผู้ออกประกาศกำหนด

ร่างมาตรา 8 ขอบเขตของการกระทำที่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล

การเลือกปฏิบัติต่อบุคคลจะกระทำมิได้ และหมายความรวมถึงการกระทำที่ได้กระทำไปเพราะเหตุความแตกต่างของบุคคล

1. การกระทำหรือไม่กระทำการใดๆ อันเป็นการแบ่งแยกกีดกันหรือจำกัดสิทธิ เสรีภาพ หรือสิทธิประโยชน์ใด
2. การกำหนดนโยบาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ มาตรการ โครงการ หรือวิธีปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน หรือบุคคลใด อันมีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล
3. การล่วงเกิน คุกคาม ก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญ หรือเป็นไปในลักษณะที่ล่วงละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
4. การเลือกปฏิบัติใดที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการส่งเสริมความเสมอภาคและขจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล

วรรคสอง นอกจากนี้ ยังกำหนดขอบเขตให้ครอบคลุมถึงการกระทำหรืองดเว้นการกระทำที่แม้จะมีได้มุ่งหมายเป็นการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลโดยตรง แต่ผลของการกระทำหรืองดเว้นการกระทำนั้นทำให้บุคคลใดต้องเสียสิทธิประโยชน์หรืออาจเสียสิทธิประโยชน์ที่ควรได้รับด้วย (การเลือกปฏิบัติต่อบุคคลโดยอ้อม)

หมายเหตุ ฝ่าฝืนมีโทษอาญาตามมาตรา 43

**หมวด ๒ คณะกรรมการส่งเสริมความเสมอภาคและจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล
และสภาส่งเสริมความเสมอภาคและจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล**

ส่วนที่ 1

**คณะกรรมการส่งเสริมความเสมอภาคและจัดการ
เลือกปฏิบัติต่อบุคคล
(ร่างมาตรา 10 ถึงร่างมาตรา 18)**

ส่วนที่ 2

**สภาส่งเสริมความเสมอภาคและจัดการเลือก
ปฏิบัติต่อบุคคล
(ร่างมาตรา 19 ถึงร่างมาตรา 21)**

ส่วนที่ 1

คณะกรรมการส่งเสริมความเสมอภาคและจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล

ร่างมาตรา 10

คณะกรรมการส่งเสริมความเสมอภาคและจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล

- (1) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เป็นประธาน
- (2) ข้าราชการโดยตำแหน่ง 15 คน
ตัวแทนของภาคเอกชน แบ่งออกเป็น
- (3) กรรมการผู้แทนภาคประชาสังคม 5 คน
ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีประสบการณ์ด้านการส่งเสริมความเสมอภาคและการจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล
- (4) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ 10 คน
ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญหรือมีประสบการณ์ในด้านการส่งเสริมความเสมอภาคและการจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลไม่น้อยกว่าห้าปี
อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพทำหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการ จนท. กรมฯ เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

ร่างมาตรา 11

คุณสมบัติกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและคุณสมบัติกรรมการภาคประชาสังคม (กรรมการภาคประชาสังคมมิได้กำหนดเรื่องสัญชาติไทย)

ร่างมาตรา 12 วรรคการดำตำแหน่งของ

ร่างมาตรา 10 (3) และ (4) โดยมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี (ร่างมาตรา 12 วรรคหนึ่ง) และดำรงตำแหน่งติดต่อกันไม่เกินสองวาระ (ร่างมาตรา 12 วรรคสาม)

มาตรา 13 พันตำแหน่งของกรรมการผู้แทนภาคประชาสังคม

การพ้นตำแหน่งของกรรมการผู้แทนภาคประชาสังคม และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (1) ตาย (2) ลาออก (3) ขาดสมบัติตาม มาตรา 11 ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติให้ออก

มาตรา 15 หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ

การกำหนดหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการส่งเสริมความเสมอภาคและจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล

- (1) เสนอแนะนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนแม่บท เพื่อส่งเสริมความเสมอภาคและจัดการเลือกปฏิบัติต่อกรม.
- (8) กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการในการตรวจสอบ แก้ไข เยียวยา การเลือกปฏิบัติต่อบุคคล
- (9) วินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งหรือการกำหนดมาตรการชั่วคราวของคณะกรรมการวินิจฉัย รวมถึงการสั่งทุเลาการบังคับตามคำสั่งหรือการปฏิบัติตามมาตรการชั่วคราวดังกล่าว
- (10) พิจารณาความเห็นของคณะกรรมการวินิจฉัยเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย เพื่อส่งเรื่องไปยังผู้ตรวจการแผ่นดินหรือยื่นฟ้องต่อศาลปกครอง

มาตรา 15 หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ (ต่อ)

การแต่งตั้งคณะอนุกรรมการวินิจฉัย

(12) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการวินิจฉัย และกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่และการใช้อำนาจในการพิจารณาวินิจฉัยของคณะอนุกรรมการวินิจฉัย

วรรคสอง คุณสมบัติของอนุกรรมการวินิจฉัย

(1) ต้องมีความรู้ ความเชี่ยวชาญหรือประสบการณ์ในด้านความเสมอภาคและการจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล

(2) จำนวนไม่เกิน 10 คน

(3) แต่งตั้งหลายคณะได้ตามความเหมาะสมและตามลักษณะของเหตุแห่งความแตกต่างของบุคคล

* หลักเกณฑ์วิธีการ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 16 องค์ประชุม

กำหนดจำนวนองค์ประชุมของคณะกรรมการ และนับคะแนนเพื่อการวินิจฉัยชี้ขาด

มาตรา 17 การแต่งตั้งอนุกรรมการ

คณะกรรมการอาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้

มาตรา 18

กำหนดให้ “กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม” ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานรับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการส่งเสริมความเสมอภาคและจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล และศึกษาและรวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวกับงานของคณะกรรมการฯ

(1) จัดทำแผน แผนแม่บท นโยบาย และแนวทางการบริหารงานของคณะกรรมการ

(2) ฝึกอบรมและพัฒนาความรู้ส่งเสริมความเสมอภาคและจัดการเลือกปฏิบัติฯ

(3) ร่วมมือและประสานกับหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง

(4) จัดให้มีหน่วยงานรับเรื่องร้องเรียนในเรื่องที่เกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล

(5) จัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

(6) ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่กม.นี้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของกรม หรือตามที่กรรมการฯ

ส่วนที่ 2

สภาส่งเสริมความเสมอภาคและจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล

มาตรา 19 สภาส่งเสริมความเสมอภาคและจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล

กำหนดให้มี “สภาส่งเสริมความเสมอภาคและจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล” โดยมีองค์ประกอบของสภาประกอบด้วย บุคคลที่คณะกรรมการแต่งตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าห้าสิบคนเป็นสมาชิกสภาส่งเสริมฯ ซึ่งในการดำเนินการคัดเลือกสมาชิกสภาส่งเสริมฯ นั้นต้องคำนึงถึงความโปร่งใส สะดวก รวดเร็ว มีความเป็นธรรม และต้องประกอบด้วยตัวแทนของประชาชนในภูมิภาคและกลุ่มต่างๆ ที่หลากหลายมีความสมดุล โดยอย่างน้อยต้องมีตัวแทนจากบุคคลที่มีความหลากหลายของบุคคล

สำหรับขั้นตอนการดำเนินการคัดเลือกสมาชิกสภาส่งเสริมฯ นั้น กำหนดให้เป็นหน้าที่ของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม โดยหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกสมาชิกสภาส่งเสริมฯ ดังกล่าว ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการส่งเสริมความเสมอภาคและจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลประกาศกำหนด ทั้งนี้ อาจกำหนดให้มีสภาส่งเสริมฯ แยกตามภูมิภาคก็ได้ โดยคำนึงถึงความต้องการและความหลากหลายของภูมิภาคและสังคมก็ได้

มาตรา 20 หน้าที่ของสภาฯ

หน้าที่ของสภาส่งเสริมความเสมอภาคและจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล

1. จัดทำข้อเสนอแนะ กฎหมาย กฎ มาตรการใดที่ส่งเสริมความเสมอภาค และจัดการเลือกปฏิบัติฯ ต่อคณะกรรมการ
2. รับฟังความคิดเห็นของประชาชน และดำเนินการอื่นใดเพื่อส่งเสริมความเสมอภาคจัดการเลือกปฏิบัติฯ

ส่วนการส่งเสริมและสนับสนุนบทบาทของสภาส่งเสริมฯ ข้างต้น ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการส่งเสริมความเสมอภาคและจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลประกาศกำหนด

มาตรา 21 การร่วมกัน

กำหนดให้มีการประชุมร่วมของคณะกรรมการส่งเสริมความเสมอภาคและจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลและสภาส่งเสริมความเสมอภาคและจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

หมวด 3 การบริหารงาน

มาตรา 22

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม มีหน้าที่เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักที่จะดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัตินี้ โดยในการบริหารงานให้จัดสรรเงินจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ เพื่อเป็นดำเนินการเรื่องดังต่อไปนี้

1. ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการช่วยเหลือหรือบรรเทาทุกข์แก่บุคคลที่ได้รับความเสียหายจากการถูกเลือกปฏิบัติต่อบุคคล
2. ค่าใช้จ่ายในการสนับสนุนการป้องกันคุ้มครอง ส่งเสริมความเสมอภาคและการขจัดเลือกปฏิบัติต่อบุคคล
3. และค่าใช้จ่ายในการสนับสนุนเครือข่าย ส่งเสริมความเสมอภาคและการขจัดเลือกปฏิบัติต่อบุคคล รวมทั้งค่าใช้จ่ายอื่นใดที่เกิดจากการดำเนินงานตามร่างพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 23

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ มีหน้าที่เก็บรักษาเงินหรือทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

- (1) เงินค่าปรับบังคับการและค่าปรับทางอาญาตามพระราชบัญญัตินี้
- (2) เงินค่าใช้จ่ายและเงินเพิ่มรายวันจากการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง
- (3) เงินค่าเสียหายเชิงลงโทษที่ศาลสั่งให้จำเลยส่งให้กรม
- (4) เงินที่ได้รับจากกองทุนยุติธรรม
- (5) เงินบริจาคหรือทรัพย์สินที่มีผู้มอบให้ ทั้งนี้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการในการเก็บรักษาและการใช้จ่ายเงินและทรัพย์สินตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

มาตรา 24

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพมีหน้าที่จัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายเงินหรือทรัพย์สินที่ได้เก็บรักษาไว้ และต้องจัดให้มีการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับเงินและบัญชี ตลอดจนรายงานผลการตรวจสอบให้คณะกรรมการทราบอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ตลอดจนจัดทำงบดุล งบการเงิน และบัญชีทำการส่งมอบผู้ตรวจสอบบัญชีอิสระตามที่คณะกรรมการกำหนด ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ และในทุกรอบปีงบประมาณ ให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินหรือผู้สอบบัญชีอิสระที่คณะกรรมการแต่งตั้งโดยได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชี และประเมินผลการใช้จ่ายเงินและทรัพย์สินของกรมฯ ในการดำเนินงานตามพระราชบัญญัตินี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดินกำหนด

หมวด 4

การคุ้มครองและช่วยเหลือผู้เสียหายจากการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล

ส่วนที่ 1

การให้ความช่วยเหลือจากหน่วยงานของรัฐโดยวิธีการยื่นคำร้องและการดำเนินตรวจสอบการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลโดยคณะอนุกรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล (ร่างมาตรา 25 ถึงร่างมาตรา 36)

ส่วนที่ 2

สิทธิในการฟ้องคดีของผู้เสียหายจากการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล (ร่างมาตรา 37 ถึงร่างมาตรา 41)

ส่วนที่ 1

การให้ความช่วยเหลือจากหน่วยงานของรัฐโดยวิธีการยื่นคำร้องและการดำเนินตรวจสอบการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลโดย คณะกรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล (ร่างมาตรา 25 ถึงร่างมาตรา 36)

ร่างมาตรา 25 ในการยื่นคำร้องขอต่อคณะกรรมการวินิจฉัยเพื่อขอรับความช่วยเหลือหรือบรรเทาทุกข์เบื้องต้นตามร่างพระราชบัญญัตินี้ ได้กำหนดให้
เป็นสิทธิของ

1. บุคคลซึ่งได้รับความเสียหายหรือจะได้รับความเสียหายจากการกระทำหรือละเว้นการกระทำอันเป็นการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล
(ผู้ได้รับความเสียหายโดยตรง)
2. บุพการี ผู้สืบสันดาน สามีหรือภริยา ญาติ ผู้ปกครอง ผู้อนุบาลของผู้เสียหายจากการถูกเลือกปฏิบัติและบุคคลดังกล่าวไม่อาจยื่นคำร้องได้ด้วยตนเอง
(ผู้มีอำนาจทำการแทนผู้เสียหายจากการถูกเลือกปฏิบัติ)
3. บุคคลอื่นใดที่ดำเนินการเพื่อประโยชน์ของผู้ได้รับความเสียหายจากการถูกเลือกปฏิบัติ ในกรณีที่บุคคลดังกล่าวไม่ประสงค์จะยื่นคำร้องด้วยตนเอง
อันอาจมีเหตุผลเนื่องจากความเกรงกลัวหรือเหตุผลอื่นใด
โดยวิธีการยื่นคำร้องนั้นกำหนดให้ยื่นต่อกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ หรือต่อหน่วยงานรับเรื่องร้องเรียนในเรื่องที่เกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล
ที่กรมฯ จัดให้มี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการส่งเสริมความเสมอภาคและจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลประกาศกำหนด

วรรคสอง หลักการสำคัญประการหนึ่ง กำหนดให้การยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล หากผู้ยื่นคำร้องได้
กระทำโดยสุจริต แม้ต่อมาจะได้รับความวินิจฉัยว่าไม่เป็นการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล ผู้ยื่นคำร้องย่อมได้รับความคุ้มครองไม่ต้องรับผิดทาง
แพ่ง ทางอาญา และทางปกครอง ทั้งนี้ เพื่อเป็นหลักประกันในการใช้สิทธิโดยสุจริตตามร่างพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 26 การรับคำร้องและการพิจารณาเบื้องต้นเกี่ยวกับรายละเอียดคำร้อง

การรับคำร้องและการพิจารณาเบื้องต้นเกี่ยวกับรายละเอียดคำร้อง ให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพมีหน้าที่พิจารณารายละเอียดของคำร้อง ก่อนที่จะเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล

มาตรา 27 การดำเนินการตรวจสอบคำร้องก่อนการพิจารณาวินิจฉัย

คณะกรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลได้รับเรื่องจากกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ คณะกรรมการวินิจฉัยมีหน้าที่และอำนาจในการตรวจสอบคำร้อง และหากปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้ได้รับความเสียหายยื่นคำร้องต่อหน่วยงานอื่นที่มีหน้าที่เฉพาะ หรือฟ้องต่อศาล และคดีอยู่ในระหว่างการพิจารณาหรือศาลยังไม่ได้วินิจฉัยถึงที่สุด หรือปรากฏหลักฐานว่าไม่ได้มีการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล หรือเป็นการร้องทุกข์โดยไม่สุจริตหรือเกิดจากการกลั่นแกล้ง

คณะกรรมการวินิจฉัยอาจไม่ดำเนินการตรวจสอบหรือยุติการตรวจสอบคำร้องได้ โดยให้แจ้งการยุติการดำเนินการพร้อมทั้งเหตุผลเป็นหนังสือแก่ผู้ร้องภายในสามวันทำการ หรือในกรณีที่มีการชี้ขาดในเรื่องการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลจากคณะกรรมการตามกฎหมายอื่นเป็นที่ยุติแล้ว หรือมีคำพิพากษาถึงที่สุดในเรื่องที่ร้องเรียนแล้ว ให้คณะกรรมการวินิจฉัยไม่รับคำร้องหรือจำหน่ายคำร้องออกจากสารบบ แล้วแต่กรณี โดยแจ้งไม่รับคำร้องหรือจำหน่ายคำร้องพร้อมเหตุผลเป็นหนังสือแก่ผู้ร้องภายในสามวันทำการ ทั้งนี้ วิธีการแจ้งข้างต้นอาจแจ้งผ่านทางวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้

ร่างมาตรา 28 การแสวงหาพยานหลักฐานเพื่อประกอบการพิจารณาวินิจฉัย

คณะกรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลมีอำนาจแสวงหาพยานหลักฐานเพื่อวินิจฉัยคำร้องและการช่วยเหลือผู้ได้รับความเสียหาย โดย (1) เข้าไปในเคหสถาน หรือสถานที่ใดๆ เพื่อตรวจค้น ยึด หรืออายัด และรวบรวมพยานหลักฐานทั้งปวงโดยมีหมายค้น หรือ (2) มีหนังสือเรียกบุคคลมาให้ถ้อยคำเรียกให้ส่งวัตถุ เอกสาร หรือพยานหลักฐานใด หรือสอบถามข้อมูล หรือ (3) สั่งให้หน่วยงานหรือบุคคลใดตรวจสอบและรวบรวมพยานหลักฐานเพิ่มเติม และจัดส่งพยานหลักฐานมาให้ ตลอดจนการประสานงานกับหน่วยงานอื่นหรือคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลที่จัดตั้งโดยกฎหมายอื่น เพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจอันเกี่ยวกับคำร้อง หรือเพื่อเยียวยาความเสียหาย แกไขการเลือกปฏิบัติให้แก่ผู้ได้รับความเสียหายจากการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล หรือประสานงานกับหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนในด้านการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายเพื่อให้ผู้ได้รับความเสียหายจากการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลได้รับคำปรึกษาหรือการช่วยเหลือในการดำเนินคดี

อย่างไรก็ดี เพื่อให้การดำเนินการแสวงหาพยานหลักฐานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความคล่องตัวคณะกรรมการวินิจฉัยอาจมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการในเรื่องดังกล่าวแทนได้

หมายเหตุ ฝ่ายสืบมีโทษอาญาตามมาตรา 44 (โดยไม่มีเหตุอันควร จำคุก 3 เดือน หรือปรับไม่เกิน 5,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ)

มาตรา 29 การพิจารณาคำร้อง การตรวจสอบพยานหลักฐานการวินิจฉัยคำร้อง และการออกคำสั่ง

ในกรณีที่คณะอนุกรรมการวินิจฉัยเห็นสมควรหรือเมื่อได้รับคำร้องและพยานหลักฐานครบถ้วนแล้ว ให้คณะอนุกรรมการวินิจฉัยดำเนินการพิจารณาวินิจฉัยและมีคำสั่งภายในกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับพยานหลักฐานครบถ้วน ในกรณีที่เป็นการพิจารณาตามคำร้องและมีเหตุจำเป็นอาจขยายเวลาได้อีกไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกินสามสิบวัน และต้องแจ้งเหตุผลในการขยายเวลานั้นให้ผู้ยื่นคำร้องทราบภายในสามวันทำการ

มาตรา 30 การกำหนดมาตรการชั่วคราว

คณะอนุกรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลอาจกำหนดมาตรการชั่วคราวก่อนมีคำวินิจฉัยเพื่อคุ้มครองหรือบรรเทาทุกข์แก่บุคคลดังกล่าวเท่าที่จำเป็นและสมควรแก่กรณีก็ได้ไม่ว่าจะมีคำร้องขอจากบุคคลดังกล่าวหรือไม่ กลไกการอุทธรณ์ บุคคลใดที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินการตามมาตรการชั่วคราวดังกล่าวให้สามารถอุทธรณ์และขอทุเลาการบังคับตามมาตรการชั่วคราวของคณะอนุกรรมการวินิจฉัยต่อคณะกรรมการส่งเสริมความเสมอภาคและจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลภายในสามสิบวันนับแต่วันที่คณะอนุกรรมการวินิจฉัยได้กำหนดมาตรการชั่วคราวนั้น และกำหนดให้คำสั่งของคณะกรรมการส่งเสริมความเสมอภาคและจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลนั้นให้เป็นที่สิ้นสุด

มาตรา 31 การยื่นคำร้องขอเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยเพื่อระงับข้อพิพาท

กำหนดให้การกระทำอันเป็นการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลนั้นผู้กระทำและผู้ได้รับความเสียหายสามารถไกล่เกลี่ยเพื่อระงับข้อพิพาทระหว่างกันได้สำหรับกลไกการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทนั้นเป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทกำหนดไว้เป็นการเฉพาะแล้ว

มาตรา 32 การรองรับอำนาจในการพิจารณาและวินิจฉัยเหตุที่ทำให้เกิดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลให้ดำเนินการต่อไปได้

กำหนดให้คณะอนุกรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลมีอำนาจที่จะพิจารณาและวินิจฉัยต่อไปได้ว่านโยบาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ มาตรการ โครงการ หรือวิธีปฏิบัติของหน่วยงานรัฐ องค์กรเอกชน หรือบุคคลใดมีลักษณะที่เป็นการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลหรือไม่ โดยไม่ว่าเรื่องที่พิจารณานั้นได้มีการถอนคำร้องหรือการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเป็นที่ยุติแล้วหรือไม่ก็ตาม

มาตรา 33 อำนาจสั่งการของคณะกรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล

ในกรณีที่คณะกรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลได้พิจารณาและวินิจฉัยว่าการกระทำหรือละเว้นการกระทำของหน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน หรือบุคคลใดมีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล มีอำนาจออกคำสั่ง

- (๑) ให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องนั้นงดเว้นการกระทำหรือการอันเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลที่ถูกเลือกปฏิบัติ หรือแก้ไขปรับปรุงด้วยวิธีการใดตามที่เหตุสมควร หรือให้ปฏิบัติให้ถูกต้องภายในเวลาที่กำหนด
- (๒) ให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องนั้นชดเชยเยียวยาความเสียหายแก่บุคคลที่ถูกเลือกปฏิบัติด้วยวิธีการจ่ายเงินชดเชยเยียวยาความเสียหายแก่บุคคลที่ถูกเลือกปฏิบัติ การช่วยเหลือที่สมเหตุผลซึ่งจะไปตามหลักของกฎหมายคนพิการ หรือวิธีการอื่นใดที่เหมาะสม ภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยคำนึงถึงความร้ายแรงหรือความเดือดร้อนที่ผู้เสียหายจากการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลได้รับ

ในการปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว หน่วยงานหรือองค์กรเอกชนหรือบุคคลใดที่ได้รับคำสั่งนั้นอาจอุทธรณ์และขอทุเลาการบังคับตามคำสั่งของคณะกรรมการวินิจฉัยต่อคณะกรรมการส่งเสริมความเสมอภาคและจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่งของคณะกรรมการวินิจฉัย และหากคณะกรรมการเห็นสมควรจะอนุญาตให้ทุเลาการบังคับคำสั่งไว้ก่อนจนกว่าจะมีคำสั่งของคณะกรรมการฯ เป็นอย่างอื่นก็ได้ ทั้งนี้ คำสั่งของคณะกรรมการฯ ให้เป็นที่ที่สุด

มาตรา 34 อำนาจในการเสนอเรื่องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง

ในกรณีที่คณะกรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลได้พิจารณาแล้วเห็นว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วย รัฐธรรมนูญให้คณะกรรมการวินิจฉัยเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการส่งเสริมความเสมอภาคและจัดการเลือกปฏิบัติ เพื่อพิจารณาส่งเรื่องให้ผู้ตรวจการแผ่นดินเพื่อพิจารณาเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครองแล้วแต่กรณี

มาตรา 35 กำหนดให้เจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

การปฏิบัติหน้าที่ของ คณะกรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล คณะกรรมการ และพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ให้ถือเป็นการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และในกรณีจำเป็น มีอำนาจมอบหมายให้อาสาสมัครคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพเป็นผู้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานตามหมวดนี้ได้ตามที่เห็นสมควร แต่อาสาสมัครดังกล่าวไม่ถือว่าเป็นการปฏิบัติงานในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา 36 กำหนดให้การปฏิบัติงานต้องแสดงบัตรประจำตัว

การปฏิบัติงานของคณะกรรมการวินิจฉัย คณะกรรมการ และพนักงานเจ้าหน้าที่ ต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อผู้ที่เกี่ยวข้องด้วยทุกครั้ง

ส่วนที่ 2

สิทธิในการฟ้องคดีของผู้เสียหายจากการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล (ร่างมาตรา 37 ถึงร่างมาตรา 41)

มาตรา 37 สิทธิในการฟ้องคดี

การยื่นคำร้องต่อคณะอนุกรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลแล้วไม่เป็นการตัดสิทธิบุคคลผู้ได้รับความเสียหายในอันที่จะฟ้องเรียกค่าเสียหายฐานละเมิดต่อศาลที่มีเขตอำนาจ หรือการฟ้องคดีต่อศาลปกครองตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง หรือยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

มาตรา 38 อายุความในการฟ้องเรียกค่าเสียหายฐานละเมิด

การใช้สิทธิเพื่อฟ้องเรียกค่าเสียหายฐานละเมิดนั้น ได้กำหนดให้มีอายุความฟ้องคดีภายในเวลาไม่เกินสองปีนับแต่รู้เรื่องและรู้ตัวผู้กระทำการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล แต่ไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่เกิดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล โดยให้ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล

มาตรา 39 การกำหนดภาระการพิสูจน์

สำหรับภาระการพิสูจน์ในคดีที่ฟ้องเกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติตามร่างพระราชบัญญัตินี้ โจทก์มีหน้าที่เพียงแต่พิสูจน์ให้เห็นว่าตนได้รับความเสียหายจากการเลือกปฏิบัติ หรือเสียประโยชน์จากการกระทำของจำเลยเพียงใด แต่การพิสูจน์ว่าการกระทำนั้นมิได้เป็นการเลือกปฏิบัติให้ตกอยู่กับฝ่ายจำเลย

มาตรา 40 กำหนดข้อห้ามมิให้รับฟังข้อเท็จจริงที่เกิดจากกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

กำหนดข้อห้ามมิให้รับฟังข้อเท็จจริงที่เกิดจากกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท อันถือเป็นพยานหลักฐานที่ห้ามมิให้รับฟังในการดำเนินคดี กระบวนการอนุญาโตตุลาการ หรือกระบวนการพิจารณาอื่นใด เว้นแต่เพื่อการบังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท

มาตรา 41 การกำหนดค่าเสียหายเชิงลงโทษ

การกำหนดค่าเสียหายเชิงลงโทษ ไม่เกินสี่เท่าของความเสียหายที่ได้รับ

หมวด 5
มาตรการบังคับ

ส่วนที่ 1 การบังคับทางปกครอง
(ร่างมาตรา 42)

ส่วนที่ 2 โทษทางอาญา
(ร่างมาตรา 43 ถึงร่างมาตรา 48)

ส่วนที่ 1 การบังคับทางปกครอง

ร่างมาตรา 42 การบังคับทางปกครอง

การบังคับทางปกครองที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัตินี้มากำหนดให้ชัดเจน โดยคณะกรรมการวินิจฉัยมีอำนาจดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- 1) กรณีที่ไม่ดำเนินการจ่ายเงินชดเชยเยียวยาความเสียหาย ให้มีหนังสือเตือนให้ผู้ได้รับคำสั่งจ่ายเงินชดเชยภายในระยะเวลาที่กำหนดแต่ต้องไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน ถ้าไม่มีการปฏิบัติตามคำเตือนให้มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับทางปกครองเพื่อใช้การบังคับทางปกครองโดยยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้นั้นและขายทอดตลาดเพื่อชำระเงินให้ครบถ้วน หรือเสนอให้กรมฯ ร้องขอให้กรมบังคับคดีดำเนินการบังคับทางปกครองแทนได้
- 2) เข้าดำเนินการด้วยตนเองหรือมอบหมายให้บุคคลอื่นกระทำการแทน โดยผู้ได้รับคำสั่งจะต้องชดใช้ค่าใช้จ่ายและเงินเพิ่มรายวันในอัตราร้อยละสิบห้าต่อปีของค่าใช้จ่ายดังกล่าวแก่กรมฯ
- 3) สั่งให้ผู้นั้นชำระค่าปรับบังคับการตามจำนวนที่สมควรแก่เหตุแต่ต้องไม่เกินห้าหมื่นบาทต่อวัน

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการวินิจฉัยให้คณะกรรมการวินิจฉัยแจ้งให้คณะกรรมการส่งเสริมความเสมอภาคและจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลทราบเพื่อรายงานเรื่องดังกล่าวต่อผู้บังคับบัญชาของหน่วยงานของรัฐนั้นเพื่อพิจารณาสั่งการตามที่เหมาะสม

การบังคับทางปกครองตามกฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับกับการบังคับทางปกครองด้วยโดยอนุโลม ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

ส่วนที่ 2 โทษทางอาญา (ร่างมาตรา 43 ถึงร่างมาตรา 48)

มาตรา 43 การกระทำการหรือไม่กระทำการอันมีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลตามร่างมาตรา 8 อันเป็นผลให้บุคคลใดต้องเสียสิทธิประโยชน์ ดังต่อไปนี้

- 1) ได้รับการปฏิเสธการให้บริการจากภาครัฐหรือเอกชนในการให้บริการสาธารณะ
- 2) ได้รับการปฏิเสธการจ้างงาน ถูกลงโทษหรือถูกเลิกจ้าง โดยกำหนดระวางโทษเฉพาะโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท และกำหนดเหตุเพิ่มโทษ สำหรับกรณีผู้กระทำความผิดที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือพนักงานเอกชนที่มีหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะ ต้องระวางโทษเป็นสองเท่า และกรณีการกระทำความผิดดังกล่าวนั้นผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล โดยต้องระวางโทษปรับห้าเท่า

มาตรา 44 การไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา 28 โดยไม่มีเหตุอันสมควร ได้กำหนดให้มีโทษทางอาญาร่วมด้วย โดยมีระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือนหรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 45 การไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลที่สั่งตามร่างมาตรา 33 วรรคหนึ่ง หรือคำสั่งของคณะกรรมการส่งเสริมความเสมอภาคและจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล กรณีมีคำสั่งยื่นตามคำสั่งของคณะกรรมการวินิจฉัยโดยไม่มีเหตุอันสมควร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ส่วนที่ 2 โทษทางอาญา (ต่อ) (ร่างมาตรา 43 ถึงร่างมาตรา 48)

มาตรา 46 การกำหนดโทษอาญาให้ครอบคลุมถึงกรณีการกลั่นแกล้งหรือกระทำการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลที่ใช้สิทธิในการยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการวินิจฉัย หรือฟ้องคดีต่อศาล หรือแก่บุคคลที่ให้ข้อเท็จจริงหรือเป็นพยานต่อคณะกรรมการวินิจฉัยตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย เพื่อเป็นการป้องกันการใช้สิทธิโดยไม่สุจริตอันจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 47 การกระทำความผิดนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการ หรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นด้วย

มาตรา 48 การกระทำความผิดในพระราชบัญญัตินี้ ให้อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบได้ โดยให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามระเบียบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมกำหนด และเมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

บทเฉพาะกาล

มาตรา 49 ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการส่งเสริมความเสมอภาคและขจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล ประกอบด้วยกรรมการ โดยตำแหน่ง มาตรา 10 (1) และ (2)) และให้อธิบดีเป็นกรรมการและเลขานุการปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อนจนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามพระราชบัญญัตินี้ และกำหนดระยะเวลาเร่งรัดในการดำเนินการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิไว้ไม่เกินหนึ่งร้อยวันนับแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ ให้อธิบดีแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา 50 กำหนดบทเร่งรัดให้ดำเนินการออกกฎกระทรวง ประกาศ หรือระเบียบตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ความแตกต่างของร่างพระราชบัญญัติจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล พ.ศ.

ฉบับประชาชน

1. คณะกรรมการ 2 ชุด

- (1) กก. จัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล
- (2) กก. ค้ำครองและช่วยเหลือบุคคลต่อบุคคล (คชป.)

2. สำนักงานคณะกรรมการจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล

- (1) จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล
- (2) ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล

ฉบับภาครัฐ

1. คณะกรรมการ 1 ชุด

กก. ส่งเสริมความเสมอภาคและจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล

2. สำนักงานคณะกรรมการจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล

- (1) กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพเป็นหน่วยงานรับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการ
- (2) อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

จบ
ขอบคุณครับ

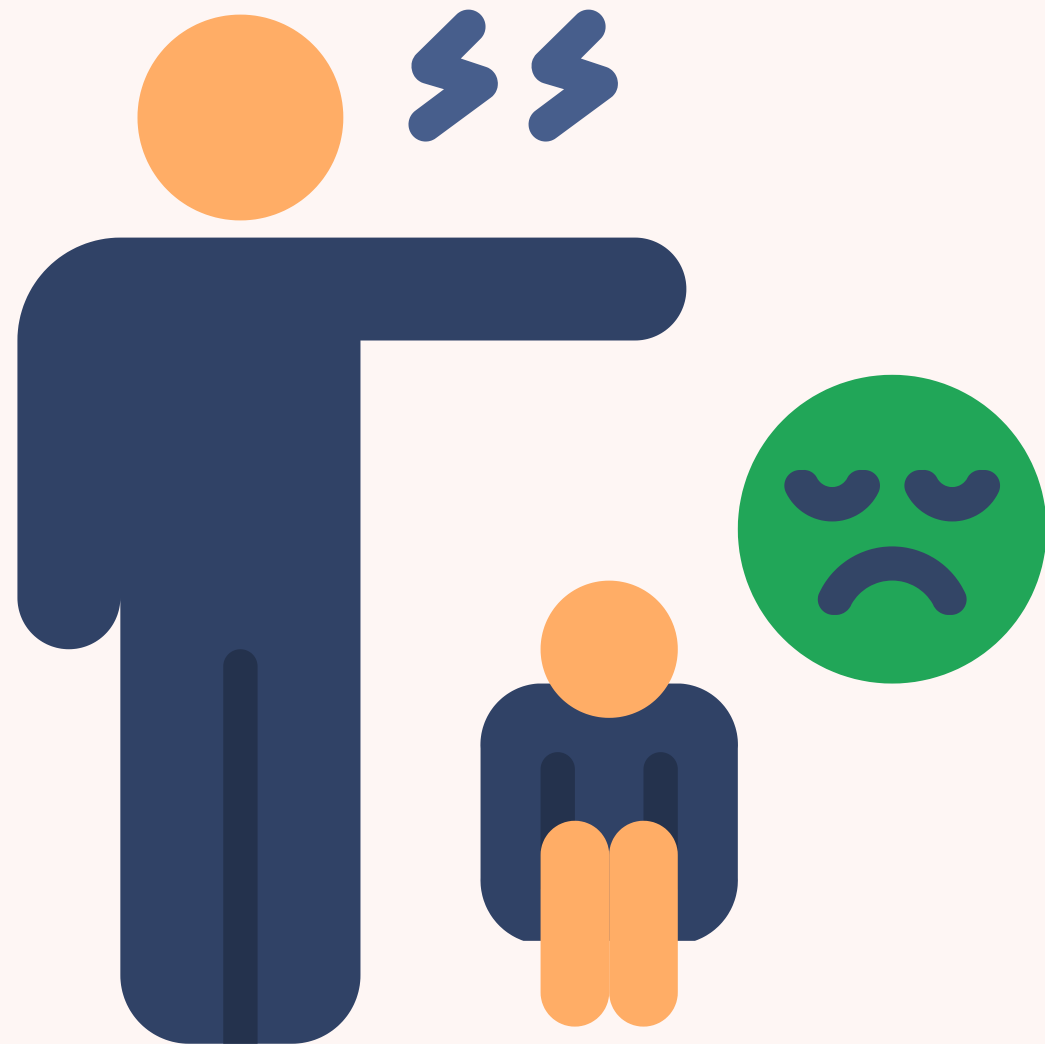

สมชาย หอมลออ ที่ปรึกษา FAR, CrCF & LCT

ขจัด การเลือก ปฏิบัติ

ปัญหาการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล และการตีตราในสังคมไทย

- การเลือกปฏิบัติต่อบุคคลและการตีตราเหมารวมยังมีอยู่ทั่วไปในสังคมไทย
- การเลือกปฏิบัติแสดงออกทางทัศนคติ การปฏิบัติทางสังคม วัฒนธรรม กฎหมาย กฎระเบียบ การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่รัฐ ฯลฯ
- รูปแบบเช่น การล้อเลียน ข่มเหงรังแก กีดกัน ไม่รับเข้าทำงาน บังคับให้แต่งกายตามเพศกำเนิด ฯลฯ

การเลือกปฏิบัติต่อบุคคล ขัดต่อหลักสิทธิมนุษยชน

- มนุษย์ทุกคนเกิดมาอิสระและเสมอภาคในศักดิ์ศรีและสิทธิ ต่างในตนมีเหตุผลและมโนธรรมและพึงปฏิบัติต่อกันด้วยจิตวิญญาณแห่งภราดรภาพ (ปฏิญญาฯ ข้อ ๑)
- การเลือกปฏิบัติต่อบุคคลเป็นข้อห้ามเด็ดขาด รัฐหรือผู้ใดจะอ้างเหตุหรือสถานการณ์ใดๆ เพื่อเลือกปฏิบัติมิได้

รัฐต้องมีเจตจำนง หน้าทีและอำนาจ ในการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อ

บุคคล รัฐคือ ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายตุลาการ และองคาพยพอื่นๆ มีหน้าที่

- ยอมรับ (Recognize)
- เคารพ (Respect)
- ส่งเสริมเต็มเต็ม (Full-fill)
- ค้ำครองป้องกัน (Protect)

ความเสมอภาคและขจัดการเลือกปฏิบัติ

การห้ามเลือกปฏิบัติตามกฎหมายระหว่างประเทศ

- ICCPR & ICESCR
- อนุสัญญาขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี ในทุกรูปแบบ (CEDAW)
- อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิเด็ก (CRC)
- อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการ (CRPD)
- อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ (CERD)
- อนุสัญญาต่อต้านการทรมาน (CAT) และการอุ้มหาย (CED)

การห้ามเลือกปฏิบัติตามกฎหมายไทย

รัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐

“มาตรา ๕ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง” และ

“มาตรา ๒๗ บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ว่าจะด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือเหตุอื่นใด จะกระทำมิได้

หลักการไม่ เลือกปฏิบัติใน กฎหมายไทย

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ (ต่อ)

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมบุคคลให้สามารถใช้สิทธิหรือเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น หรือเพื่อคุ้มครองหรืออำนวยความสะดวกให้แก่เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการหรือผู้ด้อยโอกาส ย่อมไม่ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม

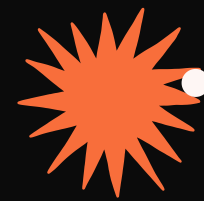
บุคคลผู้เป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ และพนักงานหรือลูกจ้างขององค์กรของรัฐย่อมมีสิทธิและเสรีภาพเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป **เว้นแต่ที่จำกัดไว้ในกฎหมายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเมือง สมรรถภาพ วินัย หรือจริยธรรม”**

กฎหมายอนุวัติการ เช่น พรบ.ความเท่าเทียมระหว่างเพศ พรบ. ส่งเสริมคุณภาพชีวิตคนพิการ พรบ.คุ้มครองเด็ก

ประเทศไทยยังมีการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุต่างๆ ทั้งจากสังคม ภาคธุรกิจและภาครัฐ

- ยังมีกฎหมาย กฎ ระเบียบปฏิบัติของรัฐที่เลือกปฏิบัติ

- ยังขาดนโยบาย กฎหมาย และกลไกที่มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมความเสมอภาค
- ยังขาดกลไกที่มีประสิทธิภาพในการคุ้มครองความเสมอภาคและจัดการเลือกปฏิบัติ
- กสม. ทำข้อเสนอแนะให้รัฐจัดทำกฎหมายกลาง
- ภาคประชาชนจัดทำกฎหมายเข้าชื่อ “(ร่าง) พรบ. ขจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลในทุกรูปแบบ พ.ศ.” เพื่อเป็นกฎหมายกลาง
- กระทรวงยุติธรรม เห็นชอบในหลักการที่จะให้มีกฎหมายกลางและกำลังดำเนินการจัดทำร่าง พรบ.

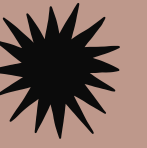
(ร่าง) พรบ. ขจัดการเลือกปฏิบัติ ฉบับ ปชช.

- ทุกคนมีสิทธิปลอดพ้นจากการถูกเลือกปฏิบัติ
-
- “การเลือกปฏิบัติต่อบุคคล” ได้แก่การกระทำหรือละเว้นกระทำในทุกรูปแบบ กฎหมาย นโยบาย กฎระเบียบ โครงการ ฯลฯ อันเป็นการแบ่งแยก กีดกัน จำกัดสิทธิ ทั้งทางตรงและทางอ้อม ล่วงเกินหรือคุกคาม เพราะเหตุแห่งความแตกต่างของบุคคล จะกระทำมิได้
- "เหตุแห่งความแตกต่าง" ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพร่างกาย สุขภาพ สถานะของบุคคล สังคม เศรษฐกิจ ศาสนา ความเชื่อ ฯลฯ
- นิติกรรม กฎระเบียบเป็นโมฆะ ผู้ทำผิด ไม่แก้ไขต้องรับโทษ ผู้บังคับบัญชา นายจ้าง ต้องรับผิดชอบทางละ
- รัฐต้องส่งเสริม คุ้มครองให้บุคคลสามารถเข้าถึงสิทธิต่างๆอย่างเสมอภาคกับคนทั่วไป

กลไกตามกฎหมาย

(๑) “คณะกรรมการจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล” ประกอบด้วยตัวแทนหน่วยงานรัฐและภาคประชาสังคม กำหนดนโยบายและมาตรการ แก้กฎ ระเบียบ เพื่อจัดการเลือกปฏิบัติ

(๒) “คณะกรรมการคุ้มครองและช่วยเหลือบุคคลที่ถูกเลือกปฏิบัติ (คชป.)” ครม. ตั้ง มีอำนาจตรวจสอบ คุ้มครองชั่วคราว เยียวยาเบื้องต้น มีคำคำวินิจฉัยและคำสั่งให้แก้กฎ ระเบียบ ฯลฯ ยุติการเลือกปฏิบัติ ให้แก้ไข ชดใช้ เยียวยา ยื่นเรื่องให้ศาล รธน. ให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย คำสั่ง คชป. ให้ถือเป็นที่สุด

(๓) “สภาส่งเสริมความเท่าเทียมและจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล” มีตัวแทนกลุ่มประชาชนที่ถูกเลือกปฏิบัติ สะท้อนปัญหา ศึกษาและเสนอแนะ และการส่งเสริม ต่อคณะกรรมการและ

(๔) “สำนักงานคณะกรรมการจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล”
เป็นหน่วยงานอิสระจากฝ่ายบริหาร

สถานะของร่าง พรบ. ขจัด การเลือกปฏิบัติฯ

- (๑) ประธานรัฐสภาเห็นว่าเป็นร่างกฎหมายเกี่ยวกับการเงิน ส่งให้นายกฯพิจารณา
- (๒) ร่างของกระทรวงยุติธรรมยังไม่ผ่านการพิจารณาของ ครม.
- (๓) พรรคการเมือง รับร่าง พรบ. ฉบับประชาชนไปพิจารณาปรับปรุง เพื่อให้ สส. ๒๐ คน เข้าชื่อเสนอสภาฯ

